

नमोतस्स भगवतो अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स ।

धम्मवज्ज

भारतं प्याहाँ वैगु नेपाल भाषाया छगूजक लय्-पौ

वर्ष ५

चउला

बुद्ध संवत् २४६५

नेपाल संवत् १०७२

थुगु अंकया १)

दच्छिया चन्दा ३)

पूर्ण संख्या ५५

* शुगु अङ्क्या ज्वलं *

विषय	पौल्या
बुद्ध वचनामृत	६३
कामना—श्री चैतन्य मुनी	६४
सन्देश—श्री ५ महाराजधिराज	६५
भीगु भाषा व साहित्य—श्री सत्यमोहन जोशी	६६
मृत्युया पोहॉं—(कविता) श्री चीधिकः भाई	६८
ध्वार समाजया ध्वाथः धिति—श्री धर्मरत्न यमि	६६
मुक्तिनाथ यात्रा—भि० अनिरुद्ध	१०१
उषा—(कविता) श्री रामधर श्रेष्ठ	१०४
प्रगतिशील लेखक तयूत—श्री धुयास्वां	१०५
अबलया प्रार्थना—(कविता) श्री नवीनकुमार	१०६
कृषा गौतमी—भि० बुद्धघोष	१०७
आशा व निराशा—भि० अमृतानन्द	१०६
? —(कविता) श्री पूर्ण 'पथिक'	११०
बुद्ध शिक्षा—विवेकानन्द	१११
सम्पादकीय वैशाख स्वांया पुन्ही	११२
जिगुरोगयात—(कविता) श्री आशाराम	११३
सफू परिचय	११४
समाचार	११५

शान्ति गन ?

—'कुमार'

जिथाय् कोठाय् च्वंगु मन् मन् ज्य ज्यं पुलं जुया वना च्वंगु, सुफू, लासा व माल सामानं धयाच्वन-
शान्ति गन ?

जि थाय् केवे यागु घरी दयावैगु घरी मदया वनिगु पाछिः कःनि मलेभता, काउलि इत्यादि बालि, व
घरी वां उस्य च्वनिगु घरी भुईगु सिमां नं धयाच्वन—शान्ति गन ?

जि थाय् छे न्ह्योने यागु सइके ह्यो ह्यो सः वय्क वया च्वंगु फसं, हानं फसं उखे थुखे दिहे मदिक प्वा
का च्वंगु धुलं व सिमा हः लं धया धन—शान्ति गन ?

थःगु ल मदिक वना च्वोम्ह सूर्य-देव, घौ-पलक हे सुम्क च्वन्य मफुम्ह खुसि, हानं दिहे मदिक क्षण
क्षणे बदले जुया च्वंगु शब्दं नं अथेहे धया च्वन ।

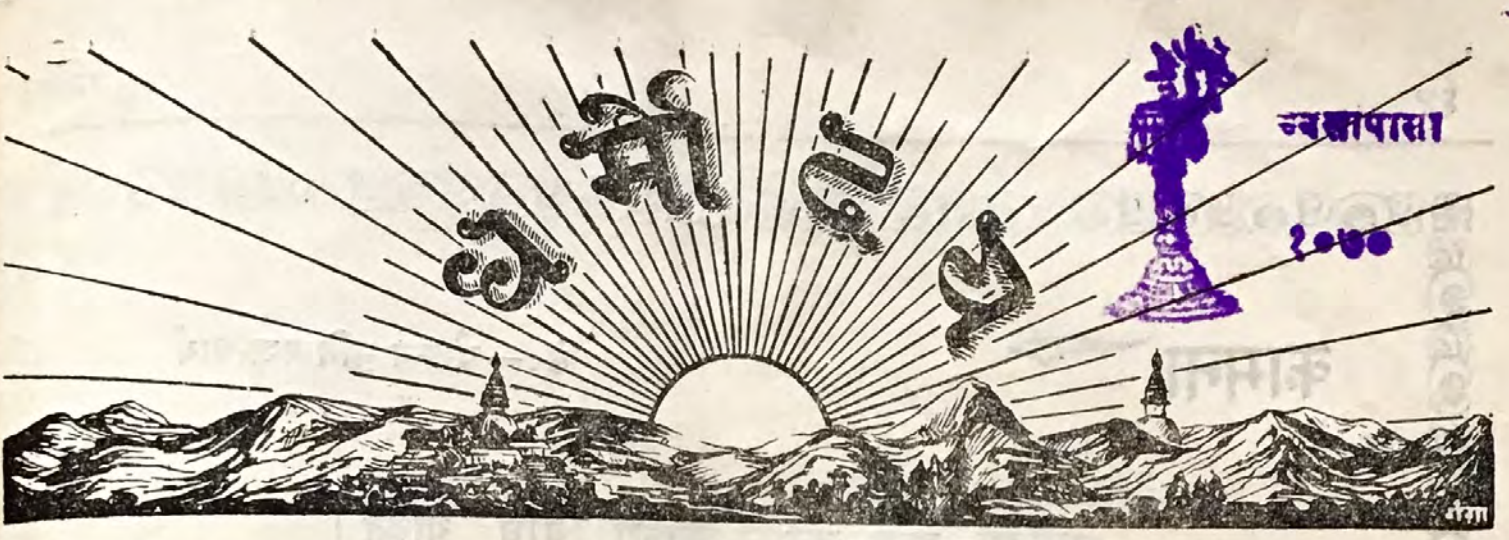
गुवलं हे मदिक पाना च्वंगु, जीव-धारी पिनिगु मनं नं अथेहे धया च्वन ।

अथेहे जिगु मनं नं धया च्वन—शान्ति गन ?

केवल थन ला परिवर्तन जक खनी ।थ्व हे प्रश्न न्य न्यं जिगु मन या मिखां छम्ह असाधारण
पुरुष यात खन । वं धयाच्वन—“शान्ति थन, शान्ति थन ।”

‘शीलवान्, प्रज्ञावान्, विमल, शुद्ध, राग द्वेष व मोह मदुम्ह, संबोधि प्राप्त, सम्यक् ज्ञान—विमुक्त,
सत्य—दर्शी, सर्वज्ञ, स्नातक क्षीणाश्रव, तीर्ण, पारं गत व निर्वृत्तम्ह जितः म्ह सी कि ।”

व हे सौम्य-मूर्ति जितः धया च्वन—“शान्ति थन, शान्ति थन ।”

“भासये जोतये धम्मं”

सम्पादक :—भिक्षु महानाम “कोविद”

वर्ष ५

कलकत्ता

चैत्र वि० संवत् २००८

अप्रैल ईस्वी संवत् १९५२

अंक ६

बुद्ध वचना मृत

“गुम्ह श्रद्धादुम्ह गृहस्थ याके सत्य, धर्म, धृति व त्याग
थ्व प्यता धर्म दया च्वनी, व मृत्यु जुया वनेव पर लोके वँना
शोक याः वनी नखु ।”

(-सुत्त निपात)

“भिक्षुपिं ! स्वंगू प्रकार यागु सुख इच्छा या पिसं, शील
यात बांलाक रक्षा याय् फय्के मा । व स्वंगू छु छु धाःसा ? १,
जि प्रशंसा याय् योग्यम्ह ज्वीमा, २, जित भोग यागु वस्तु
प्राप्त ज्वीमा, ३, जि थनं सिना वँना स्वर्ग लोके जन्म काः
वँने दय्मा ।”

(-अंगुत्तर निकाय)

“गुम्ह मनूनं वाग्-वगीचा दय्के वी, पुखू-तुं ह्नुईके वी
बिहार दानवी, उम्ह धर्मात्मा शील सम्पन्न सज्जन पिनिगु
पुण्य झंझं वृद्धि ज्वी, हनं इपिंहे जक स्वर्गे नं वँनी ।”

(-संयुक्त निकाय)

कामना

ले०—चैतन्य मुनि बज्राचार्य

धर्मोदय जन्म जुल अज्ञानी बोध यायेत ।
 रवि ज्योति सकसितं खःथे सकले समान खनेत ॥
 मोक्ष वनेगु मार्ग क्यनाः बुद्धया सेवक यायेत ।
 दया मायाया जंजाल थ्व संसार धकाः थ्वीकेत ॥
 यम-राजया भय मकासे यम-द्वारं वनेत ।
 याकःचा वया याकःचा वनीपिं सुखावति वनेत ॥
 प्रकृतिया रचना प्राणिपिं बन्धु वर्गं थें हंकेत ।
 काम-क्रोध-लोभ-मोहया अभिशाप न्हंकेत ॥
 शशियागु किरणथें भाषाप्रिय याकेत ।
 जननी जन्म भूमि नेपाल उन्नति यायेत ॥
 गगनया तारागणथें ज्ञानी गुणीपिं मुंकेत ।
 तेजस्वी व स्वदेशानुरागी जुयाः भययात पनेत ॥
 खसुथें तोपुना च्वंगु थ्व क्लेश दुगुमन यात ।
 यचुक सिलालुबयाः शील पालन यायेत ॥
 मातृ-भाषा नेपालया शुद्ध जुइक ल्हायेत ।
 लय्-लय् लय्-पौ व्वनाः मनं थ्वीका कायेत ॥

धर्मोदय

स्वस्वापासा

१०००

श्री ५ महाराजाधिराज त्रिभुवन वीरविक्रम शाहदेव

(धुगु ब्लोक महाबोधि समा यागु)

धर्मोदय सभायात

श्री ५ महाराजा धिराजया

सन्देश

“धर्मोदय सभाया संरक्षकत्वया लागी निवेदन
याना हःगु पौ प्राप्त जुल । धर्मोदय नाम संस्था
स्थापित जुयाः च्वंगु बारेजितः साव खुशी दु । थ्व
सभाया उद्देश्य प्रशंसनीयजु व विशेष यानाः आधु-
निक जगते थुक्रिया आवश्यकता खनेदु । थ्व सभां
मातृभूमिया सेवा, यथाशक्य सांस्कृतिक ढंगं याई
धयागु पूर्ण आशा दु । अन्तस थ्व सभाया संरक्ष-
कत्व स्वीकार यासे सभायात हार्दिक धन्यवाद
बियाव सभाया न्हागुं ज्या सफल ज्वीमा धयागु
कामना याना ।”

—त्रिभुवन वीरविक्रम शाहदेव

(धर्मोदय सभाया संरक्षक)

भोग् भाषा व साहित्य

[चोम्ह—सत्यमोहन जोशी]

मांयागु दुरु त्व त्वँ सय्का कयागु गुगु थ्व भाषा खः, थुकि यागु विषये छगु निगु खँ चय्यगु अत्युक्ति ज्वी मखुला धैथें च्वं । न्हागुहे जूसां थःगु भाषा धैगु अमूल्यगु हेरा हे खः गुगु विना कि भोग् अस्तित्व दै मखु । चाहे थःगु भाषा गरीब ज्वी मा, कमजोरि ज्वीमा, अयूनं उको प्रेम व श्रद्धा तय्गु प्रत्येक स्वभाषा भाषी पिनेगु कर्तव्य खः, धर्म खः । अतः भोग् भाषा प्रति श्रद्धा तय्गुनं भोग् कर्तव्य व धर्म जुयाच्वन । अक्क थुलि जक मखु, थौं भोग् भाषाया दयनीय व शोचनीय अवस्था जुया च्वंगु कारणया निर्मित नं, थुगु घडी भोसं स्वभाषा प्रति शत प्रतिशत दृष्टि तय माल । विचायाना स्वत धासा जा, लज्या चाय् माःगु खँ खः । छाय धासा, बरु सुदूर देशे च्वोपि भाषा विज्ञान विशारदपिन्सं भोथाय् वया भोग् भाषा यात प्रेम याना वन, सादर सद्भाव तया भोग् भाषा अथक परिश्रम याना सय्का वन । भोग् भाषा अन्वेषण याना वन । भोग् भाषा या छगु छगु शब्दत संग्रह याना कोष दय्का वन । अनेकानेक नियम पत्ता लगेयाना व्याकरण रचना याना वन । तथैव मेमेगुनं भोग् भाषा सम्बन्धी प्रशंसनीय ज्या याना वन । थथेहेतुं भोग् भाषाया धुरन्धर विद्वान् जूपि महोदयत होलान्डया डा० हायन्स् जोर गेन्सन्, फ्रान्सया सिलभान लेभि आदिपिं खः आवंलि खुनु, भोसं थःगु भाषाप्रति फयां फक्को तन मन धन अर्पण समर्पण याये फयेके माल ।

आ, थ्व भोग् भाषाया उन्नति व विकास गुवले जुल, गनं जुल धैगु इत्यादि खँयागु छगु तथ्य पूर्णगु

संक्षिप्त इतिहास माला प्रकाश याये फःसा, भोग् साहित्ययागु प्राचीन पूर्व इतिहास नं अगःचा माला देगचा ल्या वैगु थें खने दया वैगु खँ खः । सायद् गनं सुयाके दया च्वंगु हे जूस अद्वितीय लाभदायकगु खँ खः । बास्तबे, थ्व भोग् भाषा थःगु पूर्ण अस्तित्व दुगु छगु शुद्ध भाषा खः । नेवाजातिया उन्नति व विकास नाप नापं हे, थ्व भाषायागु चतुर्दिक उदय व प्रचार जुया वःगु हें खँ धैगु विश्वास दुः । गुलिसिनं धाई कि, थ्व भोग् भाषाय् एकाक्षरयागु प्रधानता दुगुलि व छगु पदया अनेक अर्थ दुगुलि थ्व भाषा चिनिया तय्गु भाषां प्याहां वःगु खः । तर थ्व खँयात भोसं पूर्ण समर्थन याय् मफू । छाय धासा, थुमिगु भाषानाप भोग् भाषाया रूप रेखा छुं छगु निगु अंशे भति भति जक मिले जूथे मज्जुथे जुल धाय्वं ध्व भाषा इमिगु भाषां प्येहा वःगु खः धका धाय् फै मखु । उदाहरणार्थ, भोसं, मगः तय्सं गुरुं तय्सं, सँयतय्सं सियात सिं हे धाई, मियात मि हे धाई । थथे ज्वी बो हे मगः गुरुं तय्गु भाषां भोग् भाषा प्येहा वल धाय् फै मखु । न भोग् भाषां इमिगु भाषा प्येहां वल खै । अक्क, एकाक्षर धयां जक नं मज्जु । केवल मेमेगु भाषा नाप यागु संसर्ग व सम्पर्क संम्म छुं छगु निगु शब्दत तत्सम व तद्भव यागु रूपे भोग् भाषाय् वया च्वंगु दय् फू । तर थ्व नं साप हे कम । थःगु अस्तित्व दुगु ठेट शब्दत हे भोग् भाषाय् आपा । संस्कृत व प्राकृतथें जागु भाषा गनं कि गुलिखे भाषा प्येहां वल । थुजागु भाषा नापं हे भोग् भाषा असम्बद्ध खने दु । केवल छगु निगुलि जक सम्बद्ध खने दु । गथेकि थ्वहे

भाषा शब्द नाप अर्थात्, भाषा=भाय् । मेगुल्लं भीगु भाषा सम्बन्धी लिपि भारतीय गुप्ताक्षर सादृश्य जूसां, भीसं थःगु लिपियात पूर्ण आत्मपन विया थःगु हे थासाय् धाले याना तःगु दु । भीगु आखः चिनिया तय्गु आखः नाप मिले मजू । बरु बंगाली यागु रूग्रेखा नाप छुं भति मिले जू । (सायद भी दक्षिण पाखें वयापिं जुयाला ?) अझ भीगु नेवा आखले छगु विशेषता थव दु कि थुकी आपलं अलं-कार सहितगु विविध विभन्न आखःत दु । गथे कि भुजिमो, पाचुमो; गुजिमो, गोमो; इत्यादि ।

भीगु भाषा सम्बन्धि साहित्य विषये नं छुं भति लं चवय्गु अत्यावश्यक हे खने दु । तर छुयाय् अपशोचयागु लं, भीगु साहित्ययागु पूर्वं इतिहासयागु लं छुं अत्तापत्ता मद्दु । सायद, गनं गनं कूं चाय् खोया च्वंगु दय् फै । धयाला तल,—यलदेया श्री निवासमल्ल, सिद्धिन्सिंहमल्ल, रूवपदेया रणजित मल्ल, ये देया प्रतापमल्ल आदि जुजुपिं फुक्कं प्रतिभाशाली कविगणत खः । प्रतापमल्ल जुजुला अझ कविमध्ये नं छम्ह कवीन्द्र खः । तर छुयाय्, थुमिगु साहित्यिक रचनात भीसं पूर्ण रूपं स्वयेमखं नि । लोपं जुगुला लै मखु, गनं दय् फु । शासकवर्गया कविगणया छुं नां ला भीसं सिल धाय् तर अपशोच जनवर्गया साहित्यिक जन पिनिगु नां भीसं मस्युनि थें च्वो । सायद थुमिगु साहित्यिक रचनात प्रकाशित मजगुलिं हे थुमिगु नां काय्गु व कृति स्वय्गु सौभाग्य भीत प्राप्त मज्जुगु खय् फू । तर न्हागुहे जूसां, भीगु भाषाय् भीगु साहित्य न्हांपानिसें अंकुरित, पल्लवित तदनुरूपं पुष्पित संम्म नं जुया वोंगु लक्षण खने दु । तर छगु लं छु धासा, उक्त कविगण पिनसं थःगु शुद्ध भाषाय् गुलितक सफलतापूर्वक साहित्यिक रचनात पिकया वन, थुकी छुं शंका दु । छाय्धासा, संस्कृत भाषाय् नं थुमिसं आपलं थःगु

साहित्यिक कृति तोता वोंगु खने दु ; अझ “सिद्ध नरसिंह स्वामी हरिगुण गावे” थें जागु मिश्रित भाषाय् नं । तर गुलिं २ प्राचीन कविताय्जा शुद्ध नेवा भाषाय् हे साहित्यिक रचना याना वोंगु नं आपलं खनेदु । उदाहरणार्थं छगु कविता—

“रब्बाल उन मोतिया हेराव समान

शिरख मतूक अति लोवें !

रत्नकुण्डल अति लोवें निखे सँ,

मिखा पलिखान होथें,

सुरज्ये समान !”

थयेंतुं, यलदेया उभा महाबौद्धया स्वर्गीय पुलाम्ह कवि अमृतानन्द जुं नं थःगु नेवा भाषां आपलं साहित्यिक रचना याना वोंगु दु धैगु नेनागु दु ।

प्रायः भीगु प्राचीन मध्यकालीन साहित्ययागु रूपरेखा व विशेषता निम्नलिखित रूपं जुया च्वंगु खने दु । पद्यसाहित्ये, विषयत फुक्क पौराणिक व अध्यात्मिक खने दु ; रचनाय् दोहा चौपाई यागु प्रचुरता खने दु ; प्रत्येक कविता सङ्गीतमय खने दु । याने, सङ्गीतयागु राग, ताल व शुरे हे प्रत्येक कवितागु सृजन खने दु । गीतीकाव्य यागु प्रचुरता नं गाक्कं खने दु । इत्यादि । मध्यकालीन समये भीगु भाषाया शुद्ध साहित्य स्फूरन नं खने दु । उदाहरणार्थं, ऋतु मास पतिं हालिगु सामयिक गीती काव्य त फुक्कं खः । उखे गद्य साहित्ये, थःगु मौलिकता दुगु छुं ग्रन्थत खने मद्दु । केवल अनुवाद, छायानुवाद, भावानुवाद जूसां थःगु हे शैली चवयातःगु स्वस्थानी, तीर्थमहात्म्य जातकादि ग्रन्थ बाहेक !

अनंलि लिपा १६७६ (बि० सं०) सालतक नं, भीगु भाषाय् दोहा चपाई यागु हे प्रधानता खने दु । विषय नं थये हे पौराणिक या नेतिक । तर थुगु समयं निसें, शुद्ध भाषाय् शुद्ध साहित्य विकास जूगु खने दु । थनंलि भीगु भाषाय् थःगु साहित्यिकपन व नवीनता

नं प्याहां वल। उदाहरणार्थ उप आदि कवि* सिद्धिदास
जु यागु 'सज्जन हृदयाभरण' धैगु ग्रन्थ। उक्त कवि
रामायण आदि ग्रन्थत व अनेकानेक स्फुट कविता नं
चवया वोंगु दु धैगु खँ दु। गुगुकि थौतक भोगु
साहित्य क्षेत्रे दृष्टिगोचर जू मवःनि। थ्व कविया ल्यू ल्यू
भोगु साहित्य जाग्रत जुजुं वोंगु नं खने दु। अनंली, योग
विरसि, महाप्रज्ञा आदि कविगणपि नं भोगु साहि-
त्यया अग्रभागे उपस्थित जू वोगु खने दु। हानं, "बुद्ध
धर्म व नेपाल भाषा" धैगु सर्वप्रथम पत्रिका नं [१९८४
पाखे ?] प्याहां वोगु खने दु। एवरीतं भोगु साहित्य
विकसित जुजुं वल। अनंलि हानं, × 'हृदय' रत्नध्वज
आदि कविवर पिनिगु साहित्यया प्रत्येक अंग पूर्णगु
कृति भोगु साहित्य भूमिधाया सुशोभित जुजुं वल। अह
सिद्धिचरण, 'व्यथित' आदि कविवर पिनिगु नवीन

* "लक्ष्मीनारायण बबूया नाम; हृष लक्ष्मीधका मामया
नाम, सिद्धदास धका जिगु नाँ सीकी, केल त्वा क्वाक्षे
ननी जिजा बुल सीकी दोछि वो गुसल न्हे नसि साल,
फागुण सुदिया दशमि जुल काल, चवयागु सिधल ग्रन्थ
थुगु काले, धया दिसँ सज्जनं जित क्षमा थाये।"

× भोगु भाषाय् प्याहां वोगु सर्व प्रथम महाकाव्य 'सुगत
सौरभ' या लेखक।

मृत्युया पाहां

क्षणे क्षणे जिगु मन छाया थें
उखें थुखें व्वाय् व्वाय् जूगु
धैर्य मयासे भ्याः भति हे
ख्वैगु न्हिलिगु वें थें ज्वोगु।

दन दन छाया ज्वालामुखि थें
जिगु दिङ्-दुखया छ्वे च्वंगु
विस्मातं पीडित नुगले
अविरल छ्वमो ध्यो लूगु।

जन्मकाछि हे व्यथाय् थुनाः
थय् वाथावाथा कंकाः
निर्दयता जगती यांगु
प्रमाण थमिसं व्यू वःगु।

साहित्य कृति भोगु साहित्य प्रगतिशील जुजुं वल।
"धर्मोदय" पत्रिका प्याहां वसेलि, गद्यसाहित्य नं
गा कं हे प्रफुल्लित व विकसित जुया वल। गद्य
साहित्य विशेषयाना। भिक्षु अमृतानन्द, अनिरुद्ध,
महानाम, रत्न, रुपरत्न आदि पिनिगु अनूपम कृति
नं भोगु भाषा साहित्य सौन्दर्यमय जुजुं वल। एवरीतं
अनेक कथाकार निबन्धकार जनपिनं खने द्युक
वल। तथैव साहित्यया विविध विभिन्न क्षेत्र, अने-
कानेक उदित व उदीयमान साहित्यकारत सुयात कि
धर्मोदय पत्रिका पाखें सकसिनं नं म्हसीका च्वंगु हे दु।

अन्ते, भोगु भाषा व साहित्यया उन्नति व
विकासयागु लागि अभावपूर्णयाना प्याहां वोगु १९८७
साल [?] पाखेयागु व्याकरण यात नं भोसं लोमंके
मज्यू, 'शुद्धाशुद्ध या ताःचा'; 'नेपाल भाषाया मूलंपु
आदि सफूया भाषा' अन्वेषक व भाषाप्रेमी लेखकजन
पिन्तनं! थथे हेतुं, भोगु भाषाय् अनेक अभाव पूर्ण
जुजुं वन धासा व भाषा साहित्य प्रेमी जन पिसं
थःथःगु साहित्यिक कृति पिकाकां वन धासा, भोगु पूर्ण
साहित्योन्नतियागु युग थ्वहे वैगु न्यी दँ न्ह्यो ज्वी
फू। छगुमात्र आशायाय् कि ज्वो माः शीघ्रातिशोघ्ररूपं!

—ले० श्री चीधिकः भाइ

जितः खना अथवा कुमिचा
थमिसं हेंपे याः वःगु
कखं मस्यू थें सायाघाः
जिगुघाः थमिसं मस्यगुभ्याः!

हरे जितः छाया सदां थथे
याना च्वन निष्ठुर व्यवहार
थमि जितः न्हवःसा भाःपा
जथवाः तथवाः याः वःगु

म्हसिल म्हसिल संसार थ्व हे-
"व्यर्थे जि थन जन्म कया
हाहां जीवन मानवतय्
मृत्यु क्वथाय् पाहां ज्वीगु।

ध्वार समाजया श्वाथः थिती

ले० माननीय उपमन्त्री धर्मरत्न "यमि"

“मूर्ख मिसापिनि राज जुतलय ।

भीगु गृहस्थ सुथां लाई मखु !!”

छे, बुं मिये माःसां, त्यासा त्याये माःसां, न्ययाः ह्य माःसां, कोथापू दुयेमाःसां, भः भः धाय्कः जिगि जिगि च्वंक विधि व्यवहार नखः चखः भ्वे न्याय्क्य माः, इज्जत छ्वय् ज्यूला; धका मिजं तथ्त् इता तिथा यानानं, खोया क्यनानं, तं म्वेका थः छे वना च्वनानं तःजिहे याक्य बीगुली भी श्वाथः समाजया ह्याज्यो मिसात हे न्हावले त्या ।

जिलाजं ज्वीम्ह मिसा गुलु जूसां, जूगुलु जुसां, ऐला, थ्वं गुलु जूसां, मुल्याहा जूसां छे बुं दया छमना न्याय् म्वापिं क्वे छकू स्वेमा धका स्वेधुन्यवं धनिया काय् ज्वीवं म्हाय्यात पहेंन बियेगु यातनं भीसमाजं मिसा तेतहे बिया तःगु खन्य दु । काय् याक्य मुल्या पहः मचा पह मतं निसां लासाय् हे च्वफाय् मानिम्ह भौमचा व्याहायाना बिया लिपा कायंमयो धाल धकाःपार पाचुका बिये हथाय् चायाः ज्वीगुनं मिसात हे खः । काय्या योम्हसां थः मयोम्ह भौमचा ज्वीव मतस्य छ्वया; काव् वें चाय्का भौमचा थः छे उई याना तै तय्गु ज्ञान नं मिसा पिक्क्य आपा दु । जिलाजं जुईम्हे स्यां म्हाय् योधाः मधा मस्वस्य लमि लिस्स्य जक बजि कुं वः अंति व मोह्या निगःगु खेँ पो थला जातः यात जोशिया कसी च्वीकाः ज्यूधाल धाय्व, म्हाय् बिया छ्वया लिपा जिलाजं नं म्हाय् यात स्वहे मसो धका उख्ये थुख्ये बोगिस तय्के मोहनि स्यना मोहनि म्हाचं याकाः जिलाजं च्वीका काय्गु पलयसा फाता च्वीका छ्वेगु अखः बुद्धिनं छीमिसा पिके मिजंपिके स्वयाः सय्करा सय् हे मयाक दु ।

छेः पिहिली माहिली नं माजुया योम्ह भौ मयो म्हभौ मामं पत्यायाम्ह काय् मामं वास्ता भयाम्ह काय् मामं पोसे याम्ह म्हाय् धका छे छर्ला भयाऊँ भयाऊँ ज्वीक ल्वापु थला तय्गु दिक्षानं मिसातेक्यहे आपा थः काय् भौयात आपा योसां खंला व्यश्याते म्हाय् मचा, भातं गुलि येकेसः छुधैगु म्हाःनं मज्जुः जि काय् स्यंक्य धंक्ल बोगिसते म्हाय् मचा जि काय् यात मोहनिनं यातज्वी धका ध्याचः दंक खँ लहाना ज्वीगु; कायं मयो सां भात छम्हे हेकानय् भामखं म्ह मिसा छु धैम्हः पह स्वया भातं यैका, पहहे छु पह छु पह म्ह धया ज्वीगु; काय् व्यश्यागुलु ऐला गुलु जूसा भात छहो सितहे थाते हेः मफुम्ह भौ लात, करपिनि भौपिसं जूसा काय् मचायात माजुपिसं सेखे याय् म्वाक सेखे याना है, थ्व ला लातिका धका खँ लहाना ज्वीगुलीनं भी समाजया मिसापित सुनानं फे मखु ।

तःनिगो, वःनिगो, होजा, बोजा, गोजा, खेँपिं, ऐंपि च्याता घासा, गुँता घासाः देला काला दय्क्क्यगु व ऐला मूसः मसः थ्वेफवोः मवोः स्वेगु, काथोँ त्यप थ्वीगु पचिं गौनिना थुगुतिथि थुगु भ्वे, थुगु तिथि थुगु गुठि, थुगु तिथि थुगु नखः धैगु जक लुमंकालिमलाका ज्वीगु व च्वे च्वयागु खँ गुगु समाजया मिसापिनि ज्या ज्वी व समाजया गृहस्थ जीवन गुगुं बखतेनं सुखी ज्वीमखु । रज्यागु समाज दुगु देश गुबलें उन्नति ज्वीमखु । खाद्य विज्ञानया पण्डितपिसं खाद्य मध्ये भिगु जाकि व छर्चोँ धयातःगु अन्नयात, धोगिका समाजे ऐलागुलु बढे याक्यगु ज्या सनीपिं समाज द्रोही, देश द्रोही व राज द्रोही खः ।

नँ यात म्हेल धाय्व खतं नया नाश जुया वनी-

ध्यें भीसंनं थःथःगु समाजया चाल-चलन विधिव्यव-
हार हिका हिका अपुका म्हंचायकाः महल धाय्व
न्हाथ्यहे बलागु समाजनं दुन्यं दुन्यं भ्वावः जुया
विनाशया गाले लाः वनी ।

समाज सुधार धैगु मयास्यहेमगा, तर समाज
सुधार धैगु छुस्यु भीगु ध्वाधः समाजं ? समाज सुधा-
रक यातला समाजं थज्याम्ह वैँ अज्याम्ह वैँ धाईगु ।
वैँ धालं सुं समाज सुधारकत ग्याय् माःगुला मदु ।
छाय् धाःसा बारमासेन्हितीपिंथाय् वनाः मम्हिस्य
वल धाःसा अवश्यं गज्याम्ह वैँल्या कौ छकोः हे
मथ्युका, धाय् हे वैँ खनीका फलानाम्ह धाई । अथेहे
व्यश्यात व व्यश्यागुलु तय्थाय् वैँना व्यश्या तय्त
थिहे मथिस्य वल धाःसा अमिसं अवश्य नं वयात वैँ
हे धाई । ऐहेतुं सुलिमे वना ऐला थ्वं गुलुपिनिगु सरह
थ्वं ऐला मतोन धाय्व नं वैँ हे धाई । अथे हे तुं, थ्व
थ्वाथः समाजे च्वना ध्वारः ज्वीका मच्चन धाय्व नं
समाजं वैँ हे धाई । उकिं व थ्वाथः तस्यं वैँ धाल धका
ग्याय् म्वा धैगु ! ग्याय् अवश्य मा उन्नति ज्वीगु
शिक्षा दैगु लें वन्य मफै धका । थ्वाथः ध्वारः ज्वी
मखनी धका छाय् ग्याय्गु । समाज छाय् ध्वारः थ्वाथः
धासा थःगु औगातं गासां मगासां पुस्तां पुस्ता भाम-
खंका च्वनेमासां म्वामदु खें लोके ल्वेकेमाः, नांतय्मा
धैगु छमू बकंफुसुलु विधि व्यवहारं भाःमखना च्वने-
माःगु चाय्क चाय्क दुःख स्युगु व सीयेमागु ज्वीक
ज्वीकं वहे भामखनीगु गाले दुना च्वंपिं ध्वारः थ्वाथः
मखुसा सु ज्वी ?

थ्व ब्याक अनर्थजू गुया मूल कारण भीगु समाजे
मूर्ख मिसापिनिगु राज जूगुलिं जूगु प्रमाण आपादु ।

भी मिसात धर्म, जाति व जीवने संकष्ट ज्वीगु आपदे
व सुंनाप छुं खें न्याया न्याय यागु खें थन्य माल
धाःसा, ईः मिसातस्यं नं थेयाय्, थे धाय्, थनवने
छाला पुला ? धका खासा क्य् कुथ्ये क्य् कुना वनीगु ।
छें बुं बढः तेकाः, त्यासा त्याकाः को थापू दुयासां
विधि व्यवहार याय्त नकीं ज्वीगुलि धासा अदाया
हाकिमयासिवेनं फुति तच्चो याना त्याय् त्याय् खें
सय्का है ।

गबल्य तक भी समाजया मिसात थ्व ब्याक
दुर्गुणं मुक्त जुई मखु, अबले तक भी सुथां लाईमखु ।
थुगु छींतं मिसा पित जक दोष बियांनं भी थीक ज्वी
मखु, छाय् धाःसा मिसातेत थुगु हीन अवस्था याना
तःगुहे मिजं तस्यंखः । मूर्खनं थःपिसं यानातल थःपिसं
हे अमिसं धाःगु ज्या यास्यंलि भीसं छु बुद्धि पूर्वक
ज्यायाय् फै ? अमिसं धाथ्य याय्गु जूसा अमितनं
बुद्धि व्यु । भीसं ला भिगु, बुद्धि दैगु चलाख ज्वीगु,
साहस बढे ज्वीगु ली धासा मिसातेत कसे यानातल
कमाय् यायां लिमलाना छेंबुं मोमाय्क त्यासा त्याय्
माय्क कोथापू दुये माय्क न्यासि भ्वासि चाय्गु व
ध्याचः दंके लोके बांलाकेगु धका याय्गु व्यवहारे
धाःसा फुके याना अमीगु हुकुम माने याय्गु, थ्व हे
भीगु महान मूर्खता खः । मिजं तस्यं हे मिसापित
घरकोसिहं, बनको श्यालू याना तःगुलः ।

“मूर्ख मिसा पिनिगु राज जुतल्य
भीगु गृहस्थ सुथां लाई मखु”

धैगु बांलाक ध्वा थ्वीका मूर्खमिसात सुखं याय्-
माल, ध्वाधः समाजया भ्वावः थितिसां व्यवहारे
सुधार यानाहये माल ।

मुक्तिनाथ यात्रा

ले०—

भिक्षु अनिरुद्ध

(गताङ्क लयंगु)

नेपाल राज्ये पश्चिमपाखे च्वंगु शहर पोखरा-
थ्व छगु अनोथागु शहर खः। थ्व शहरया बाचाति
सेत गण्डकि खुसिं चाउला च्वन। शहरया हाक जक
तःसतं दाःहाक जुया ब्या उस्त मडु। थन आः हाल
साले तिनि एरोडाम (=हवाई टेसन) निर्माण जुल
धागु समाचार दु।

अद्भुत नदी

थ्व शहरया सिथे न्ह्याना च्वंगु खुसि यात सेत
गण्डकी धाई। यानं स्वेबले खुसियागुलः तैस्य च्वं।
रकि हे थ्व खुसियात सेत गण्डकी धागु ज्वीमा।
शहर यासि थे अत्यन्त तःगोगु लोहं छगया बिच्चे
तज्याना तःलं लः न्ह्याना च्वन। खुसिया वारी पारी
वनेत ३०-४० कुति हाकःगु सियागु ता छपु दु। ता
या दथ्वी च्वना क्व स्वे बले अपाय् सतं वेतोरं क्वब्बां
वैना च्वंगु उलिमछि ल छफुति हे खने मडु। केवल
भयानक जुया च्वंगु हुनु नु-नुं शब्द पिकया खुसी
दको ल क्वे पाताले क्वब्बां वैना च्वंगु थें च्वं। ताय्
च्वना याने तापाक स्वे बले चिकिचा बाला ज्वीक
तैस्य च्वंक वेतोरं क्वब्बां वैना च्वंगु ल छत्वाचा सम्म
खनेदु। थथि ज्यागु अद्भुत-आश्चर्य जनकगु खुसिला
जिगु जन्मं गबले हे स्वे मनंनि। लोहंया कापी ल
दोहाँ वैना च्वंथाय् व प्याहाँ वया च्वं थाय् यागु ल
धाः गाक्कहे तः धाः जू। तर लोहं या दथ्वी तादय्का
तःथाय् थ्यनी बले व अपाय् मछि धाःगु लः अत्ता
पत्ता हे मदय्क वेपत्ता ज्वीक न्ह्याना च्वन। लः
न्ह्याना च्वंगुया सः धाःसा न्हाय्पं थ्वक हे ताय्गु।
पोखरा शहरया आस पासे निगू प्यंगु तः तः धंगु ताल

(=दहं) व क्वाल प्याहाँ वया च्वंगु थाय्नुं दु।
हनुमान ध्वकां थन तकया ४७ न्हेक्वे दु। पोखरा
यागु बयान आपा ज्वीव मुक्तिनाथ छखे लाः वंतीगु
भयें थनं तुंनि तोता थके तेना।

तातो पानि

पोखरा शहरं लुम्ले धेगु गां तकया ७, क्वे दु।
थौं थनंतुं वासलात। लुम्ले वैना लं तःसतं थाकुगुलि
५-क्वे जक थ्यंबले उलेरि धाःगु गामे वासं च्वने माल।
उलेरि सुथ न्हापां दैना वैना घोरा पानि धागु पर्वतया
च्वकाय् छेँ छखा व सतः छगु बाहिक मेगु छुं मडुगु
जंगले दिवा भोजन सिधय्का। वै वै मथ्यंगु अत्यन्त
ताः हाकःगु तं छपु क्वाहाँ वैना चैत्र शुक्ल १३ दसि
खुन्हु द्यो साँहु २ धावले तातो पानि यागु वासे थ्यन !
थन पौ समेत लोहे यागु स्वँत जागु स्वेहे योया पुस्ये
च्वंगु बां बां लागु छेँ खना। थपाय् मछि हाकः लं
वय् धुन थज्यागु अनोथागु छेँ मेथाय् गनं हे मखं-
नानि। थन गामे आपालं योना थकालित, मगःत व
श्यापांत जक दु। तातोपानि गांया लिक्कसं कालि
गण्डकी छीःत नेपाल सरकारं ताः हाकःगु नँता छपु,
आपालं धन खर्च याना दय्का तःगुदु। थन गांया
आस्पासे कालि गण्डकी खुसि सिथे निथाय् प्यथाय्ति
क्वाल प्याहाँ वया च्वंगु गाःदु। प्राय याना ताता
पाकं निस्ये कुष्ट आदि रोगीत थनवया लावला च्वना
न्हि न्हि क्वालखे मोलहया लाय्का वैनी। तातो पानि
गांया छत्राखेरं आस्पास गामे च्वंपि मन्हुत रोगजूसां
मज्जूसां देँ छको बाछि लच्छि अन च्वना सा सा भि
भि नया क्वालखे मोल्हू वनेगु चलन दु। थुकिंयाना

स्वस्थ यात आपालं लाभजू धैगु अन यापिनि विस्वास
उकिं आस्पासे च्वंपिं तःमिपिं मनूत देँ छको थन वया।
बाछि लच्छि च्वना सासा भिंभिं नया क्वालखे मोल्हू
वैगु आपासिया चल न दु। थन ता सिथे चि व
जाकि ह्यवःपिं सेँतनं यकोदय्क खँना। थव छगु सेँ
चिनाप धाकरि तस्यं जाकि ह्यवैगु केन्द्र हे धाःसां
ज्यू। नेपालं थन तक्रया ज्मा ६३ स्वक्वे दु। थन
थ्यने साथं जिपिं पालं वा क्वालखे वँना मोल्हू वना।
म्हम्हिहे हरन्तजुया लँयागु थकावत फुकं तना याउसे
खवनावन।

थनं सुथे दना वना बान्हिति वने धुंवले उखे पाखे
भं भं लँ बांलाना वल। छथाय् जक पबः जोदया वना
लँ तःसतं स्यनाच्वन। थन ला तःसतं हे वनेत थाकु
चाल। भराय्ग्गु लोहँ छगलं लंपना च्वन व लोहँतय्
थाहाँ वनेत तकिं तकिं दुगु सिंग्वँ छगः अन थुनाः
धंका तल। वहे सिग्वँले पला तया थिकः नया लोहँ-
तय् कय् कय् पुया च्वँ थाहाँ वनेमा। छपला विसरे
जुलकि क्वे पाताल थ्ये ज्या थाय् हुनु-नु-नुं हाला
वेतोरं न्ह्या ना च्वंगु काली गण्डकी ला वनो। थुलि
मछिं लँ वेधुन। तर थनति जिमित गनं हे कष्ट
मज्जुनि। न्हापा लाक लोहँ या च्वे निम्ह मनू थाहाँ
वना भल्या तयगु खःमूनिं छगू २ याना च्वे साला-
कया बल्ल बल्लं तःधंगु परिश्रमयाना सकसितं च्वेथ-
कया अनं वँना।

लोहँ कोपे यानादेका तःगु लँ

तातो पानिं बान्हिं भचा मयाक वने धुं बले छगू
पर्वतया तस्वागु भीरे अत्यन्त तःग्गु लोहँ छग न्होने
छां वया च्वंगुलिं अन मनू वने जीक लँ देकेत तःसतं
दुष्कर जुया च्वन। मेथाय् गनं चाहीका लँ दय्का
यंकेगु थाय् अन मडु। उकिं आपालं मेहेनत तथा
दां तुक वहे लोहँया सिथे सिथे कोपे याना गुफायें

च्वंक निह्न मनू दँना वँने जीक लँ देका यंका तल।
थव थथे दय्का यंका तःगुलँ कम्ति नं न्यासः खुसः
कुति पाय् हाकः ज्वी नेपालं निस्स्ये मुक्तिनाथ तकया
बिचे थुलि मेहेनत व दां तुक दय्का यंका तःगु लँ
मेथाय् गनं हे मखँना। काली गण्डकी खुसिया पारीनं
लँ छपु दु तर वलँ थुगु लँया सिनं तानं तापा थानं
थाकु। थुगु लँ मडुनि बले जक व लँ चलित जुया
च्वंगु छांत खनेदु। थौं भल्यात निह्नं खुसि पारियागु
लँ वँना बिल। जिपिं प्यह्न जक खुसिवारि यागु
लँलात। निहनस्य १॥ वजेती तिनि भल्यात नाप
लात। थौं जिपिं तुकिचा धाःगु गामे बासं च्वं वने
धंका आंतय् यानागु खः तर भल्यात छखे लाना
भचा विस्तार जूगुलिं बालु खोला धाःगु गां पुला वँना
दोम्पो धैगु गामे थ्यं बले द्यो खिं खिं धाल। वहे गामे
बासं च्वना। नेपालं निस्स्ये बालु खोला तक्क ६४ प्यक्वे
व दान भंसार तक्रया ६४॥ प्यक्वेत्या दु। दान भंसारं
दोम्पो तक्रया क्वेत्यां भचा मयाक दु। चैत्र पुन्ही
खुन्हु। दोम्पो गामे द्यो त्वीत्वीधाय् साथं जल्पान
आदियागु तन्ता सिधय्का अनं प्रस्थान याना। न्ह्या-
गुहे दुःख कष्ट सीमासानं थौंहे मुक्ति क्षेत्र थ्यंकः
वँनेगु जिपिं सकस्यागुं विचार खः। नेपालं दोम्पो
तक्रया ज्मा ६८ च्याक्वे दु।

लेटि व टुकिचा धागु गांनिगू पुला मार्फा धैगु
गामे वँना निहनसिगु भोजनयाः वना। दोम्पो गामं
मार्फा तक्रया स्व क्वेदु। कागवेनि धागु गामे भचा
मध्यवं बिचे छँ छखादु। अनं कागवेनि मज्जुकुस्य तय्यंक
मुक्ति क्षेत्र वने ज्यू धाःगुलिं जिपिं नं वहे लँ वनेगु
निश्चययाना। थौं पुन्ही खुन्हु हे चान्हे जूसां अन
थ्यंकः वँनेगु सकसिगु विचार जुया च्वन। मुख्य खं
भयातुक कु कोबुया वेमापिं भल्या तय्गु हे खः। इपिं
थ्यंकः वने फःसा जिपिं ह्यया ह्यछि वनीपिं थ्यंकः वने
मफैगु हेतु छँ मडु। भल्यातय्गु कुभातुल धाय्व

जिपि थौं अन थ्यंकः वने फे मखु धका सकसिनं क्वी
 च्वंगु जाकि बजि छपो छपो लिक्कया ज्वना बिया ।
 गुह्यस्यां जनिखे पोचित गुह्यस्यां मचा लुकुं छी थें लुकुं
 छिना यंकल । जिह्यस्या चीवरे प्वःचिनाः पाछाया
 यंका । व वं व वं द्योख्यूस्ये च्वने धुंकल लें छगूहे गां
 नाप मला । पुन्हीयागु चन्द्रमा छपातं दुगुलिं
 जिमित लै वनेत यक्को सुविस्ता जुल । वःन्ही ८
 बजेती जूबले जिपि मुक्तिक्षेत्रं बाकोति थुखे च्वंगु भागों
 धाःगु गामे थ्यन । अन थ्यं वले सुयाहे सनेगु
 सामर्थ्य मन्त । गांया सिथसं च्वंगु छें छखाय् वं ना
 पासापि सकासितं बेले थ्वीके बिया । न्हापालाक
 जिह्यस्या सें च्या भचा त्वना इमि बेलेयाय् सिमधः
 तल्ले लोहं छगःया द्योने लासा छपा लाया छन्ह्योनिं
 घना । पासापिनि सकस्यां बेले थाय् सिधः बले
 चान्हस्या १० बजेती जुल । जिमिसं लें बांलाक मस्यु
 गुलि वहे गामे च्वंपिं लयाय्हाचापि सेंत निम्ह सित
 चुरस छपु निपु त्वंका हेका ज्याला भचा बिया जिमित
 मुक्तिनाथ तक तःवे केगु वन्दोवस्त याना । अन सि
 दैमखु धाःगुलिं वहेगामे च्वंपिके सिं छटकायाति न्याना
 इमितहे क्वब्बिका । जिमिसं म्हतिं २ ज्वनावयागु
 जाकि बजि प्वः फुककं द्वकछगले तथा वहे सेंत निह्य-
 सित को व्वीका । इपि निम्ह न्ह्यो न्ह्यो तथा हाकनं
 गमन आरम्भ याना । जिपि जुल निहच्छिःयागु लं वया
 तःसतं न्यला च्वने धुंकुपिं इपि नकतिनि छें प्याहांवःपिं
 सें तयगु पलाखे गबले दैने फे ? लें चिकिचा बाला वनं
 च्वे च्वापु नाया बाबा वया च्वंगु लखंयाना ध्याचः-
 जुया पला तथा तथा थाय् चुलुया च्वन । सेंतनिह्य
 ह्वासा ह्वासां खनेहे मदय्क वनाबीगु । हे ! आस्य
 आस्ये !! जिमिसं लं मस्यु जिपिं छखे लाई धका सःहे
 सुक सःता च्वने माः । मभिपिं सेंत जूगु जूसा जिपिं
 तापाना वनो बले जिमिगु माल वस्तू ज्वना चम्पत्
 ज्वी धुंकल ज्वी । तर इपिं अथे याइ पिंमखु । कुदि-

केत दय्कातःगु फः दुथाय् थ्यनेव जिपिं मवःतल्ले
 पिया च्वं । उखुन्हु जिमिसं तःधंगु हे दुःस्य कष्ट सह-
 यानाजूसां पुन्ही खुन्हु अन थ्यं केगु प्रतिज्ञा सिद्धयाना
 कयांतुं, तोता ।

बल्ल बल्ल जस तस याना जिपिं सकलें चान्हस्या
 १२ बजेती मुक्तिनाथे थ्यंकःवना । थौं चान्हें ग्रहण
 दुगु पुन्ही जूयानिमित्त चच्छिं जाग्राम च्वं च्वंपिं सेंत
 समीनीत यको खना । जिपिंजक अन थ्यनेव सकलें
 हुल्लवया भुजिनंभुथे छचाखेलं हुल २ ज्वीकवया सो
 वला । लें क्यं वःपिं सेंतिसं जिमित छगूतःधंगु गुम्बाय्
 यंका वासंतय यंकल । अन निभालं मखथाय् दुने
 चुके च्वापु यागु द्रं द्रं अथेंतुं दनि । जिपिं सकलें
 तः सतं न्यले धुंकुगुलिं न्हापा लाक छन्ह्योनिं घनेथाय्
 माः जुया । थाय् थासे गुम्बयादुने च्वे कःसी च्वंगु
 च्वापु नाया लः तिकि २ वया च्वंगुलिं लांसालाय् बह
 थाय् उस्त मखना । छथाय् ध्याकुं चाय् ल मदुथाय्
 स्वया लासा लाया ग्वतुला । सकलें चिकुगलिं थर थर
 खाः । यदि त्यानु जक मज्जूगु जूसा चिकुगुलिं याना
 सुयांहे न्ह्योवय् के फेथ्ये मच्चं । तर निहच्छितकयागु
 थका वतं याना सक स्यां बांलाक न्ह्यो छन्ह्यो २ वल ।
 ३, बजेती जूबले छह्यस्यां थना ग्रहण दनि मोल्हू वनेवा
 धका पासपित धाल । जिनं दना चन्द्रमा पाखे स्वयां
 ग्रहण छकूचा बाकि दनिगु खना । भलयानिह्यसितनं
 थंनःअन मालताल पिवातया ग्रहण जुया च्वंगु अव-
 स्थाय् सच्छिव च्याधा ह्मितीं मोल्हु वनीपिनाप जिनं
 वंन । जितःला ग्रहणं मोल्हुज्वी मागु सरोकार छुं
 मदु । मुक्तिनाथे १०८ व्यावा हिति धाःगु सीके माःया
 निमित्तजक वंनगु खः । अन नारां द्योया देग छत
 दथ्वी दु । वया स्वखे पाखेरं पर्वतं च्वापुनाया बावया
 च्वंगु लखं सच्छिं व च्याधाः हिति हाय्का चाह्वीका
 तल । चान्हें जूयानिमित्त बांलाक स्पष्ट ज्वीक मखंन
 कन्हें द्योतुईवहेजक बालक स्वःवे धका जिह्यम्ह वासं

चवनागु गुम्बाय् तुं ल्याहां वया लासाय् कयकुंवया ।
तःसतं तुति हियगुलिं न्ह्यो वयके फुगुमखु । आःचैतंहे
थनथपाय् सतंचिकु पूष-माघं थन यापिं मन्हूतिसं गय्
याना चिकुसहयाना चवन ज्वी ? धैगु मने आश्चर्य
चाया वल ।

कन्हे खुनु सुथे गुम्बां दे थाय् भचा तापा गुलिं
जिपिं सकलें नारां देगया लिक्क च्वंगु सतले सरे जूवना ।
अन जाथू पिनि जाथुया चवन द्योपुजा याय् माःपिनि
द्योपुज्या वन ! जिछह्म स्या 'ज्वाला माई' लःछरा
मिछरा प्याहां वया चवन धाःगु गनथें धकानि
माःजुया ।

नारां देथासं भचाउखे वनेव अन चिकिचा धंगु
गुम्बा छगू दु । अनदुने लोह्या कापिं इस्पीत च्याई
बलेथें मि पुलु पुल प्याहांवया च्वंगु खंना । उकी इता
धुं धुपाय् आदि च्याकुसां बांलाक च्या । लहाति मि
ज्वालाय् काचाक थिया स्वेबले नाकं पू मचा थिक
स्पीत यागु मि ज्वालाय् लहातया स्वेबले थें । उकिया
लिक्कहे ल्युने पर्वत पाखें चिकिचा धाःगु लछधा सिपुया
तःलं हया न्ह्याकातल । उकियातहे ल छधा मिछधा
प्याहां वया च्वंगु धाःगु ज्वीमा । से तस्यें जूसा अन
स्वंगु तिर्थ संयोग जुया च्वंगु धका कनी । १ लखं
मि प्याहां वःगु, २ लोहंतं मि प्याहां वःगु, ३ चां मि
प्याहां वया च्वंगु पवित्रगु तिर्थ स्थान धाई । न्ह्योने-
संतुं च्वंगु लखं मि प्याहां वःगुया लिक्क जवपाखे
सिपुति खुया स्वेत प्वाछ्प्रा जक तयातःगु दु । अन

उषा

स्व, स्व, उषां अवगुण्ठन वां छ्वया
वल जुया रविया प्रिय दूतिनी ।
जगतसं जन दुर्बल जूगुलिं
अमृत या किरणं बल व्युवल ॥
खिडं ज्वना वन मन्द निशा थनं
गगनया गुलि तारक सुवन ।

चां मि प्याहां वया च्वंगु धका कयन । निकुति हाकःगु
सिदुगु लोहं छगःया तःले सिथेसिथे छ हाकलं मि पुलु
पुलु च्याना चवन । लखं मि प्याहां वया चवन धाः
थासं थिक देपा पाखे लोहंतं मि प्याहां वया च्वंगु
धाल । तर अन आः मि प्याहां मवे धुं कल पर्दा निवः
स्ववः तया त्वपुया तल । पर्दा उला स्वयानं जिमिसं
दुने छुं खंके मफु ।

लें उलि मछि दुःख कष्ट सिया थन थ्यंक वया-
गुया आश्चर्य अद्भुत जनक दर्शन याय्गु थुलिहे खः ।
मे मेगु हिमालय च्वापुगुंयागु सौंदर्य दर्शन, लँयागु
अने अनेगु प्राकृतिक दृश्यागु बहुश्रुत आदिला यको
वृद्धि जगु दु । नेपालं निस्यें थन तक्कया जम्मा (७५॥)
न्हेन्याके त्या दु । शरीर बल्लापिं हिरें जुया तिर्थ यात्रा
याय्गुली शौक दुपिं व्यक्तिपिं जन्मे छकोला अवश्यनं
अनवना दर्शनयावने योग्यगु आश्चर्य जकनगुस्थान
खः । यदि लिपा लं पासा दया वन धाःसा हाकनं छको
थनवया बांलाक निन्हुप्यन्हु थन चवना दर्शन याः
वये तिनि धैगु मत्ती तया । कन्हे खुनुहे वुलुं वुलुं
तुति स्याक स्याकहे अनं ल्याहां वया, कागवेणी धागु
गामे वया बासं च्वं वया । छसें निस्यें हापं वनागु लंतुं
पोखरा तक ल्याहां वया । जि छह्म अन निन्हु प्यन्हु
तुति स्यागु लाय्का चवना । मेपिं पासापिं सकलें अन
छन्हु जक चवना पर्वतयागुलं हे नेपा ल्याहां भाल ।
जिछह्म तानसेन बुटौल् नं मस्युनिगुलिं मदेशपाखें चा-
हिला फुकसीका वेशाख पुन्ही न्ह्योहे नेपा थ्यंकः वया ।

—रामधर श्रेष्ठ

मधुर गायन याय्त विहंगया
सन पपू, सहसा जुल स्वागत ! ॥
विहग गान व ज्योति बिया थनं
बिल उषां नवजीवन दाननं ।
अमृत यागु अनादर याय्मते
छख्य कुने छ सखे ! दसना, सिलः ॥

ले०—

प्रगतिशील लेखक तय्त

धुयासां साय्मि

प्रगति या मतलब खः न्हा वनीगु । अले प्रगति मुया मययी ? मयोपिनं दय्फु, तर प्रगति ला जुया हे च्वनी थ्व संसार दतले । तर न्हा वनेगु यानं छ्गू उद्देश्य दु व खः मानवता या विकाश । हानं मानवता या विकाश ला म्ही साहित्यकार या 'त्वाय्' हे जुल्नि ।

अय्ला साहित्य या मूल्यांकन ला यकोहे किसमं याना तगु दु तर उखु नुं निसें थौं तक दकसिवेडपोगु मान्य अर्थ ख—साहित्य या उद्देश्य । खः जीवनया आनंद । उकिं गुगु साहित्यं मानव यात गुलि आनंद बिये फयी व साहित्य उलिहे प्रगतिशील जुई चाहे उकसोसमोज वाद गांधीवाद आदि या समर्थन वा विरोध दयेमा ।

आ खँ वल आनंद या । थौं या जीवन या आनंद । वला म्हीसं खया चोनागु हे दु । थौं ल्वापु जुया च्वन निखल या मध्ये (क) ज्यामयासें लासय् सुम्क च्वना नया चोपिं (ख) व सिक्क ज्यायाना नं छ्छा हे बांलाक नये मखं ।

आ विचा याय् मागु खँ वल । देगले देवा निंवा च्याका तगुदु । छ्वातय् चिकं जाय्क दु छ्वा चिकं मगाना आसिला आसिला जुया च्वन छ्म्ह मनु चिकं च्वना अन ध्यन । अले व मनूनं गुकी चिकं तया-बीमाल ? वं थ्वनं सीके माः कि चिकं जागुलि चिकं तयां छुं फाईदाला जुई मखु तर सिनावनीगु या आशंका दु उकिं छ्म्ह कांनं धायोकि सिना चोंगु मत-यात च्याकेत उकीहे तयाबियेमा ।

तर, अफशोस या खँ ख थौंनं म्ही साहित्ये छ्म्ह निम्ह मनु दु सुनां कालिदास आदि यागु दुहाई बिया न्हापायापिं दरबारी कवित थें थौं यागु धटनात पाखें

मिखा तीसिना विलोस विनोदया लेख त च्वया नेवा भाय् व संस्कृति या उद्धार या नामे नेवा भाय् या विनाश याना च्वन । तर थौं या युग मांग ख 'प्रगति' । मांग पूर्ण मयात सा अन्यागु साहित्य या जीवन लापा चायां जीवन थें अल्प कालीन जुई । नवीन

—लेखक—

प्रगतिशील लेखक तय्त छ्यौं लहोने सात थुमिसं न्ह्या चोंगु दु । तर उमिसं सीकेमा—नेवा-साहित्य या जीवने नवीन प्रगतिवादी लेखक तय्गु बाल किरणं 'आमाई' या अन्धकार (गुगु थौं म्ही साहित्ये दया च्वन) यात दूर याना नेपामि तय्त छ्गू जागरण-संदेश बियीतिनी । अले थुमिगु जागरणं तथा कथित महारथी त सुर्ययाकिरण खना अन्धकार बिसंवं थें विसीवनी ।

का छिकपिसं हे धयाविसं गुगु बखते भी देशे गरीबी व भूख या नम्र नृत्य जुया च्वन, गुगु बखते भीपिं विदेशी हस्तक्षेप या ठोकरं इतिमिती पना च्वना गुगु बखते भीगु देशे गुलामी व शोषण या फय् वया च्वन । थन्यागु बखते विलास व विनोद या लेख च्वयोपिं लेखक देश द्रोही मानव द्रोही मखुसा छु ?

उकिं प्रगतिशील लेखक तय्त जिगु विन्ती दु कि थन्यापिं महारथी तय्त थौं भाषा व संस्कृत या विकाश या निम्तीं साहित्यं पितना छ्वय्माल । थुपिं खना मग्यासे थःगु प्रगति वनेमाल । न्हागुं भिगु ज्यास विधन वयोगु थ्वला प्रकृति या नियम ख । तर सत्य

धैगु सत्य हे खः । सत्य या विजय अवश्य जुई । भोगु कर्तव्य ख मानवता रूपी पलेखां या विकाश । पलेखां गन दयी ? ध्याचले । अले मानवता ध्याच छु ध्याच ख ? भी नय्मखंपिं ज्यापु ज्यामित । उकिं आ भीगु मुख्य उदेश्य जुल थन्यापिं पासापिनिगु सुधारो छाय्कि थन्यापिं पासापिनीगु यथार्थ जीवन या ध्या चले (?) व 'पुसा' दु गुकियागु समुचित विकाश भीगु जीवन या सामुहिक रूपं कल्याण व मानवता या विकाश जुई । तर सहानुभूतिं जक मगा अनुभूति नं आवश्यक । उकिं थ्व अनुभूति या निम्ती भीपिं थुमिगु समाजे वना अध्ययन यायेमाल वा थुमिगु समाजं हे लेखक तय्गु सृष्टि याये माल ।

अबलाया प्रार्थना

चन्द्र-नवीन कुमार

अधिकं दुःख सिये धुन आला त्यलला दने,
आपालं कक छुइ धुन आला त्यलला थने,
गोंगः हाला हये धुं कल आला जुलला सुथे,
मय्जु जूसां आला जिलला विद्या कावने !

मिसाया पदवि लार्का थें जक गथे च्वन जुइ,
लुखां पिहां मवसें गय् जिन्दगी फुकल जुइ,
थ्व खँ मने लुइका दिसं जिपिं नं मनू जुइ,
छिकपिनि दुःख सुखया पासा जिपिं नं जुइ ।

लहा, तुति दय्क दय्कं सुंक च्वना जिपिं,
गुलि बीगु दुःख, गुलि सीगु दुःख छिकपिं,
मदय्क छिकपिं गनं घौछि च्वने मज्यूपिं,
सीकः वने ला विद्या जिपिं छुं मस्यूपिं !

आला जिलला जिपिं दमे विद्या कावने,
सुथे जुइ धुं कल विद्या च्वनेत लिमबाके,
मय्जु जूसां आला जिलला विद्या कावने;
विद्या साबुनं खराबि खिति सिला छ्ये ।

जागु घः ज्वना नि घौ खँ घौ खँ लहाना,
जिन्दगीत फुका गुलि गुलि पुस्ता वंका,
थौं ला जिलला दने धका छिकपिके वितीयाना
जिमिगु थ्व भाव पूर्ण याना दिसँ हर्ष जुया ।

ह्युती थ्यंक वोगु खँ लहाय् सामर्थ्य मदय्का,
गुगुं बखते नं वासां नं च्वोपो हे मदय्का,
जीवन फुना च्वन जिमि मिसा जातिया,
छिकपिनि छ्यने छ्यने जीवन मार दिका ।

छ्यनं जाय्क तिसां तिया थुकु थुकु सन्यगु-
न्यासि न्यासि चाया ह्यिता उखें थुखें जुयागु-
फिर फिर पर्सि व्वेका व्वो वनेगु,
तोता विद्या व्वो मवना थुगु गति जूगु ।

कृशा गौतमी

“योच वस्स सतं जीवे” धैगु थुगु धर्म देसना

भगवान् जेतवन महाविहारे विज्याना च्वंगु अव-
स्थाय् कृशा गौतमी यागु कारणे कना विज्यागु जुल ।

थथे न्यनागु दु कि ‘श्रावस्ती’ छम्ह सेठ्या छे
पीगु कोटि धन ह्यंग्वा जुया च्वन । अथे जुगुली
सेठया आहार हे मनस्य शोकं खाताय् गोतु ला च्वन ।
अथे जुया च्वं भले वया पासा छम्ह थ्यंक वल । वैगु
रुवा स्वया पासाम्हं न्यन-मित्र छ्छाय् थथ्य शोक
याना च्वनागु ? सेठं जगुखं फुक पासाम्ह सित कन ।
मित्र ! छं थुकि छुं धन्दा काय्म्वा । थुकिया उपाय
जिं स्यू । तर जिं धैथे याय् खला ?

सेठं—गथे यायगु मित्र ?

पासाम्हं—थःगु पसले लासा छपा लायाति अन
उगु ह्यंग्वा फुक द्व चिनाति । ह्यंग्वा मिया च्वंम्हथे
च्वंक फेतुना च्वं । गुम्हे गुम्हे सिनं थथे धावइ कि
मेपिनि काप, चिकं, कस्ति, साख, इत्यादि मिया च्वन
छं ह्यंग्वा या रास मिया च्वना ला धका न्यनी,
उथाय् छं थथे धा कि—थःके दुगु चीज मम्यूसा छु
मीगुले ? गुम्हे सिनं छंत मेपिनि काप, चिकं, कस्ति,
आदि मिया च्वन छं लुं वह मिया च्वना ला ? धाई
वैके छं न्योकि लुं वह गो ? वं आमका धका धाई ।
अथे जुसा वलुं वह जित कया व्यू धका छं लहाफ,
ज्यूका धका वं कयावी वं थीव फुक हापा थें लुं वह
जुई । व व्यक्ति मिसा मचा जुसा छं काय नाप
विवाह याना व्यू, लुं जूगु पीगु कोटि धन वैत हे
लहाना वं बिक्र खर्च याना संतोष जुया च्वं । मिजं
मचा जूसा छंगु छें यौवन जाम्ह पुत्री व नाप विवाह
याना व्यू । पीगु कोटि धन वं धाथे ज्यूका धया बजारे
ह्यंग्वा द्रंचिना मिया च्वंम्ह थें फेतुना च्वन । गुम्हे
गुम्हे सिनं व महाजन यात थथे धालकि-मेपिनि काप,

चिकं, कस्ति तथा साख आदि मिया च्वन छं ह्यंग्वा
मिया च्वना ला ? ।

महाजन—थःके दुगु वस्तु मम्यूस्य छु मीगुले ?

उगु बलते कृशा गौतमी धैम्ह गंसोम्ह कुमारि छम्ह
छगु ज्यां पसले वल, अन सेठ यात खना थथे न्यन—

साहु—मेपिनि काप, चिकं, कस्ति, साख इत्यादि
मिया च्वन छि छहस्या जक लुं वह मिया च्वं
च्वना ला ?

साहु—केहेमेजु लुं वह गो ?

कृशा गौतमी—आम मखुला छं थाय न्होनेच्वंगु ।

साहु—केहेमेजु वलुं जित कया व्यू धाय्वं कृशा
गौतमी ह्यातं छपासः कया व महाजन या बहाती तथा
बिल । व ह्यंग्वा फुक वं थीव लुं वह हापा थंतुं जुल ।

अनंलि महाजनं न्हापा थःत पासाम्हं कनातःथें
व्याक न्यना स्वत कुमारि हे तिनि धैगु सोका कृशा
गौतमी थः पुत्र नाप विवाह याना बिल । पीगु कोटि
धन वइतहे लः लहानाबिल ।

छुं दिन लीपा व गर्भवती जुल । भिला दसेली
पुत्र छम्ह जन्म जुल । न्यासि वनेजक सः बले व
मचा सित । कृशा गौतमी अथे सीगु धैगु हापा मखं-
नीगु जुया नितिं गोँ तेसं यंके त्यंबले जिमि काय्
यात वास याकानिं स्वे धका सीम्ह मचा घयपुना
जिमि काय् यात वास याय् सर्पिसुं दुला धका छें
खा ? पति वना न्यना जुया च्वन । मनुतय् सं-गथीं
ज्याम्ह उबी खला सी धुं कुम्हसीतनं वास याइपीःसुं
दर्इला ? । अवश्य सीम्ह काय् यात वास याय् सम्ह
दर्इ । छम्ह पण्डितं खना थवया मस्त हापा गबलें
मसीनी जुइमाः धका मती वना, थवयात जिं उप-
कार यायेमाल धका वया पाखें सोया वन । कृशा
गौतमी नं व पण्डित यात खनेव न्यन-हे पण्डित !
थव मचा लाइगु वास छि स्यूला ? केहे मेजु जिला

मस्यु तर वास याय् सम्ह जिं स्यू। अथे धाय् मात्रं कृशा गौतमी बड़ो हर्ष जुया गन व वास याइम्ह याकनं अन जित केना बिया दिसं। पण्डितं शाक्य कुलं प्रव्रजित जूम्ह गौतम बुद्ध धयाम्ह दु वं आम मचा यात वास यायसः थथे धाय्व कृशा गौतमी हर्षं गद् गद् जुया न्यन्यं वन। शान्त मुर्ति भगवान बुद्ध लोक जन पिनि दुःख निवारण यायेत उपदेशबिया च्वना विज्याना च्वन। कृशा गौतमी अन थ्यंक वन। वन्दना याना छखे लिक फेतुत। हे भगवान ! छल्पोलं जीम्ह पुत्र यात वास याये फुला ?

भगवान—फु गौतमी।

कृशा गौतमी—छु वास हया बीमा थें !

कृशा गौतमी छं तू छपास कया हकि। ब्यू पिमिगु छे सुं हे मसिनिगु जुई मा। गौतमी ज्यू भन्ते जि कया हये धका सीम्ह काय घय् पुना लुखाय् दना थथे धाल सुं दयावानपि दसा तू छपास फोने। तू व्युवल, काल, काये धुंका न्यन—थ्व छे काय् म्हाय् आदि सुं मसिनिगु छे खला ? थ्व छे काय् सित। थ्व तु लीत कया दिसं। वास यायेत सुं मसिगु छे च्वंगु तू मागु। कृशा गौतमी मेगु छे वन। मेथाय् नं अथेहे धाल। गुम्हे सिनं कायसित गुम्हे सीनं म्हाय् सित। इत्यादि रूपं न्हिच्छि चाहि ल। गनं हे प्राप्त मजू। कृशा गौतमी या मन्न न्हापा थें मखुत। वं सिलकि जि जक काय मरण जूगु मखु सारा संसार सिना वना च्वंगु दु। मचा झाले वां छोया भगवान याथाय् ल्याहाँ वँन।

भगवान बुद्ध—गौतमी तू हये धनला ?

कृशा गौतमी—भगवान शास्ता तू थागु आवश्यक मंत। संसारे म्वाना च्वंपि यासिनं सीपि आपा। भगवान—अथे जूसा छं काय् छम्ह सित धका हाला खोया जुइगु योग्यमजू। थथे खोया हाला जूम्हसित गथे खुसिवा वया च्चोक यंकि गुखः अथेहे मृत्यु राजां

सकसिगुं ज्या पूर्ण मजूवहे प्यंगुदुर्गति रूपी सागरे साला यंकि धका थुगु गाथा आज्ञा दयेक विज्यात।

तं पुत्तपसुसम्मत्तं ब्यासत्त मनसं नरं।

सुत्तं गामं महोघोव मच्चु आदाय गच्छति ॥

पुत्रपिके व पशुतय्के आसक्त जुया च्वंम्ह व्यक्ति यात मृत्युं अथेहे यंकई गथे दना च्वंपि ग्राम वासिपिन्त खुसी वाः वइगुलिं यंकई।

गाथाया अन्तिमे कृशागौतमी श्रोतापत्ति फले प्रतिष्ठित जुल।

अनंलि कृशागौतमी भगवान याके प्रवज्या फोन। भगवानं भिक्षुनी पिंथाय् छोया प्रवज्या याके बिल। कृशागौतमी भिक्षुणी जुयाली छनु उपोसथा गारे सप्फासुघर याय्गु पाःथ्यंक वल। मते च्याका च्वंगु बखते गुगुं मत च्याना च्वन गुगुं सिना च्वन। अथे जूगु गौतमी खना अहो ! थुपी सत्वपि उत्पति नं जुया च्वन। विनाशनं जुया च्वन। निर्वाणे थ्यन धाय्व हे जक थथे जुई मखुत धका विचार लवीका च्वन। उगु बखते हे भगवान गन्ध कुठी विज्याना आलोक प्रकाश याना विज्यात। कृशागौतमी या सन्मुखे हे विज्याना कना च्वंगु थ्ये च्वंक गौतमी ! थथे छं मती तःथ्ये निश्चयनं खः। थ्व सत्वपि उत्पति जुयावं च्वन विनाश जुयावं वँना च्वन। निर्वाणे थ्यनेवंहेकजक थुगु भाव जुई फई मखुत निर्वाण मखं कुस्य सच्छिदं म्वाना च्वनेगु यासिकं निर्वाण खंका घौपलख जक म्वाना च्वनेदुगु उत्तम धका अनुसन्धि मिले याना थुगु गाथा आज्ञा दय्का विज्यात।

योचवस्स सतं जीवे अप्पस्सं अमत्तं पदं।

एकाहं जीवितं सेय्यो पस्सतो अमत्तं पदं ॥

अमृतपद मखंकुसे सच्छिदं तक जीवित जुया च्वनेगु सिनं अमृतपद यात खंका छनु जक जीवित जुइगु उत्तम। कृशागौतमी फेतुना च्वंगु आसने हे प्रति सम्भदा सहित अरहन्त फल प्राप्त जुल !

अनुवादक—

आशा व निराशा *

मिश्र अमृतानन्द

छगू समये भगवान् बुद्ध राजगृहे वेणुवन कलंदक निवापे विज्याना च्वन ।

अले आयुष्मान भूमिज १ पूर्वाण्ह समये पात्रची-वर धारण यात्ताः जयसेन राजकुमारया छँ वन । वना लायातःगु आसने फेतुत । जयसेन राजकुमार नं अयुष्मान् भूमिज दुथाय् वल । वयाः कुशलक्षेम खँ लहाना छखेपाखे फेतुत । छखेपाखे फेतुना च्वंम्ह जय सेन राजकुमारं अयुष्मान् भूमिजयात थथे धाल—

“भो भूमिज, गुलि गुलि श्रमण-ब्राह्मणपिं थुजागु वाद=दृष्टि दुपिं दु—“आशाकयाः ब्रह्मचर्यं वास याः सां फल प्राप्त ज्वी फैमखु, आशा मकासे ब्रह्मचर्यं वास याःसां फल प्राप्त ज्वी फैमखु, आशा तथा अन-आशा-कयाः ब्रह्मचर्यं वास याःसां फल प्राप्त ज्वी फैमखु हानं न आशा न अनाशा कयाः ब्रह्मचर्यं वास याःसां फल प्राप्त ज्वी फैमखु ।”—थुगु बारे छलपोलया शास्ताया दृष्टि=वाद छु ? वसपोल छु धाइम्ह खः ?”

“राजकुमार ! भगवानया श्रीमुखं थुगु विषये जिं खँ न्यनातयागु मद्दु, तर सम्भव दु कि भगवानं थथे धया विज्याईः—“आशाकयाः जूसां यदि अयो-निसो (=कार्य कारणया बारे चेतन मद्दुगु) ब्रह्मचर्यं वास यात धाःसा, उकिया फल प्राप्त मज्जीफु । आशा मकासे जूसां यदि अयोनिसो ब्रह्मचर्यं वास यात धाःसा उकिया फल प्राप्त मज्जीफु । आशा व अनाशा कया जूसां यदि अयोनिसो ब्रह्मचर्यं वास यात धाःसा, उकिया फल प्राप्त मज्जीफु । न-आशा न-अनाशा कया जूसां यदि अयोनिसो ब्रह्मचर्यं वास यात धाःसा

उकिया फल प्राप्त मज्जीफु । आशाकया जूसां यदि योनिसो (=कार्य कारणया बारे चेतन दुगु) ब्रह्मचर्यं वास यात धाःसा उकिया फल प्राप्त ज्वीफु । आशा मकासे जूसां यदि योनिसो ब्रह्मचर्यं वास यात धाःसा, उकिया फल प्राप्त ज्वीफु । आशा-अनाशा कया जूसां यदि योनिसो ब्रह्मचर्यं वास यात धाःसा उकिया फल प्राप्त ज्वीफु । न-आशा न-अनाशा कया जूसां यदि योनिसो ब्रह्मचर्यं वास यात धाःसा, उकिया फल प्राप्त ज्वीफु ।”

“यदि छलपोलया शास्ता थुजागु वाद=दृष्टि आख्यान याईम्ह खःसा, जिके विश्वास दु कि वस-पोल मेपिं न्ह्याम्हं श्रमण-ब्राह्मणपिं स्वया श्रेष्ठ जुयाः च्वने फुम्ह ज्वी ।”

थुलि धया जयसेन राजकुमारं आयुष्मान् भूमि-जयात भोजन तरपन यात । भोजनया ज्या-खं मुक्त ज्वी धुंसेलि, आयुष्मान् भूमिज गन भगवान् विज्याना च्वंगु खः अन वन । वनाः भगवान्यात सास्तांग प्रणाम याताः छखेलिना फेतुत । छखेलिना फेतुनाः आयुष्मान् भूमिजं जयसेन राजकुमार नाप जूगु खँ व्याकक भगवान्यात निवेदन यात, थःम्हं लिसःवियागु खँ नं कन । थुगु प्रकारं जुक्व खँ कने धुंकाः आयु-ष्मान् भूमिजं भगवान्याके थथे न्यन—

“भन्ते ! उगु प्रकारं जिं खँ कनाबले जिं भगवा-न्या नितिं युक्त धाःम्ह जूला थें ? भगवान्या उपरे असत्य आरोप याःम्ह ला मज्जूला थें ? धर्मयागु अनु-सार धाःम्ह जू मखुला भन्ते ? छुं गुगु धर्मानुसारी वाद=अनुवादया निन्दित ला मज्जूला थें ?”

* भूमिज सूत्र । १ जयसेन राजकुमारया पाजु (अं ९ क०)

“थिक्क जू भूमिज ! छं धाःगु खँ ! जिगुनिर्ति
छ युक्त धाःम्ह जू । छुं गुगु धर्मानुसारीया निन्दित
नं मन्नू । भूमिज ! गुम्ह श्रमण-ब्राह्मण मिथ्या दृष्टि
मिथ्या-संकल्प, मिथ्या वाचा, मिथ्या-कर्मान्त, मिथ्या-
आजीव, मिथ्या-व्यायाम, मिथ्या-स्मृति तथा मिथ्या
समाधिम्ह ज्वी उम्हस्यां धाई—“आशाकयाः ब्रह्मचर्य
बास यात धाःसा, उकिया फल प्राप्त ज्वी० ।”

“गथे भूमिज ! सुं छम्ह चिकंमाःम्ह मनूनं चिकं
पिकाय धका यन्त्रे फी तथाः, आशा कयाः अथवा
आशा मकासे अथवा आशा नं अनाशानं अथवा
न-आशा न-अनाशा कयाः लः हाहा याना चिकं
पिकाय धका अनेक कोशिस याना यन्त्र पेले याःसां
चिकं प्याहां वयू फैमखु । छाय धाःसा भूमिज !
चिकं पिकाय धका याःगु प्रयत्न विधि हे अयोनिसो ।
थथे हे भूमिज ! सुं गुम्ह मिथ्या-दृष्टिम्ह श्रमण-
ब्राह्मण आशा कया जूसां यदि ब्रह्मचर्य बास यात
धाःसा, उकिया फल प्राप्त ज्वी फैमखु । छाय धाःसा
फल प्राप्त ज्वीगु प्रयत्न हे अयोनिसो० ।”

“गथे भूमिज ! सुंगुम्ह दुरु माःम्ह, दुरु माला
ज्वीम्ह मनूनं यदि ल्यास्यम्ह सा ज्वनाः वया नेकुति
दुरु न्हात धाःसा, वयात दुरु प्राप्त ज्वी फैमखु । चाहे
धं आशा कया याः चाहे आशा मकासे याः ० । थथे

?

भूतल-पुजाभवी विभिन्न ज्वलं ।
महोसागरया लःथल ज्वना ॥
गर्जन तर्जन या गं थानाः ।
प्रकृति मातां पुजा यागु खनाः ॥
यायगु दनि छु ? धका जि सुंक च्वना ।
यचुगु सुपाय्या चमरे गाला ।
नक्षत्र - ताय थय नभ जायक ह्वला ॥

हे भूमिज ! सुंगुम्ह मिथ्या-दृष्टि श्रमण-ब्राह्मण आशा
कया जूसां आशा मकासे जूसां ब्रह्मचर्य बास यात
धाःसा उकिया फल प्राप्त ज्वी फैमखु । छाय धाःसा
फल प्राप्त ज्वीगु प्रयत्न हे अयोनिसो ।”

“गथे भूमिज ! नवनीत (=मक्खन) माःम्ह,
नवनीत मालाज्वीम्ह मनूनं, कलशे लः तथाः मथनीनं
मथे याःसां नवनीत प्राप्तज्वी फैमखु ० ।”

“गथे भूमिज ! मि माःम्ह मनूनं प्याःगु सिनिका
लवाकां मि प्याहां वई मखु, तर गंगु सि लवाका मि
पिकाई । अथे हे मिथ्या दृष्टि० आयोनिसो जुयाः याः-
गुया फल प्राप्त मज्जोफु, योनिसो सम्यक-दृष्टि जुयाः
यात धाःसा फल प्राप्त ज्वीफु ।”

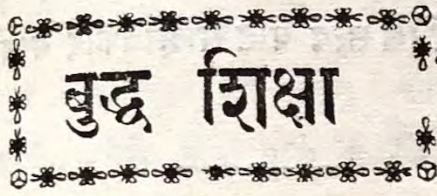
“भूमिज ! यदि छं जयसेन राजकुकारयात थ्व
प्यंगु उपमा खँ कंगु जूसा अवश्यनं व प्रसन्न ज्वी ।
प्रसन्न जुया प्रसन्नभाव क्यनाः छंत आदर नं
क्यनी ।”

“थःम्हं गुवलें न्यने मनंगु उपमा भगवानं थें जि
गुबले कने फई धका भगवन !”

भगवान्या उपरोक्त वचन न्यना आयुष्मान
भूमिज प्रसन्न जुयाः भगवानया भाषणयाता अभि-
नन्दन यात ।

ले० पूर्ण 'पथिक'

तुयूगु चन्द्रया कपू च्याका ।
प्रकृति मातां पुजायागु खनाः ॥
यायगु दनि छु ? धका जि सुंक च्वना ।
उज्ज्वल भास्कर आरति च्याका ।
गिरिवरे भरना वेनु थाका ॥
भंगःतयसं मङ्गल प्वीका ।
प्रकृतिमातां पुजा यागु खनाः ॥
यायगु दनि छु ? धका जि सुंक च्वना ।

बुद्ध शिक्षा

ले०—

भिक्षु विवेकानन्द

बुद्ध शास्त्रे धयातल छिमिसं न्ह्यागु खं लहासां मनं नित्यं लहाना हति धर्मया उत्पति मनंहे जुया वै, उकिं मन यात बांलाक रक्षाया । छिमिसं गुगु शील यात पालन यायगु खः उगुशील थगु लहाति थःहे । शील यात लिकयां लिकाय थाकुगु कुचाल या दुने धेराय् लाके वं ज्याः बने ज्त्री मखु । गगु शील छिमिसंधारण यायगु खः उगुशील स्वाधिन ज्वीमा । लोकं बारं बार लुते याना काय् फुगु सम्बति या इच्छा याना शील पालन याय् मते । छं गुगु शील यात धारण यानागु खः ज्ञानपूर्वक या । अज्ञानि पिनिगु छातं लोके केने या लागि शील पालन याय् मते ।

अत्तदत्थं मभिज्जाय सदत्थं पसुतो सिया

थमं यानागु भिगु कार्य यात बांलाक सीका उकिं द्वाहांवने मा, गुम्ह सिया नुगः सुचुमजू व पिनेजक भि भाजु जुयां लुयाय् ।

छिमिसं क्रोध यात तोता छो मनयात नेमेति मन या मभिगु आचरण यात तोता मनतया सत्कर्म ति । थुकियात हे सच्चागु संयम धया ।

गुम्हे सिया मन, वचन, सरिर समेतं सु संयमेदु उम्ह यात हे धार्थे याह्य संयमि धाई ।

प्रेमं-क्रोध यात, भिगु ज्यां-मभिगु ज्या यात, नि स्वार्थ-स्वार्थयात; सत्यं-असत्य यात त्याकि । सुनानं छिमित मभि यासा इपिं खना तं म्बे मते छिमिसं इमित प्रेमभाव हे या । छिमित गुलि अपकार याइ उलि इमित उपकार हे या । युद्धे विर जुया लखंलख प्राणि हत्या याम्ह जूसां धार्थे याम्ह विर धाईमखु । धार्थे याम्ह वीर ला वहे खः । गुम्हे सिनं मन बसे-तई । छिमि दुश्मन गुम्ह खः वं गुलि छिमित हानि

याई । धार्थे थुकि प्रश्न यात धासा, गुम्ह क्रमार्गे वना च्वंम्ह मन खः वंहे आपालं हानि याई । उकिं थ्व मभिम मन यात मभिगु लं लिचीका भिगु लंप्वी ति । अले छिमित त धंगु कल्याण ज्त्री । बांलाक रक्षा यागु मनं सुख बी । पाप व पुण्य नितं छिमिगु हे लहाति दु । मेपिं सुनानं छिमित उपकार याय् फइमखु ।

मनयात निष्पाप यायूत (१) प्राणि हिंसा यायमते । (२) खुया काय् मते (३) बेभिचार याय् मते (४) झुठ खं लहाय् मते (५) अला थ्वं त्वने-मते (१) थुगु प्रकारं थःगु दृष्टि शुद्ध या (२) थःगु कल्पना यात सत्य या (३) सत्य खं लहाः (४) थमु बेवहार यात भिंकि (५) भिगु कर्मयाना जीविकाहँ (६) सर्व बिचार यात बांलाकि (७) भिगु ज्या यात चिन्तना या (८) ध्यान द्वारा मन यात स्थिर या ।

निर्वाण वने धका वं पित

१—छिमिसं कमाय् यानागु पुण्य यात रक्षा-यायूगु लि यत्न या ।

२—न्हुन्हु गु पुण्य यात बढे याय् गुलि उद्योग या

३—न्हापा यानागु पाप फुकेगु स्वः ।

४—शान्ति पूर्वक च्वना हाकनं पापं मथिकि ।

च्चे कनागु न्याता निसेध कर्मयात बुद्ध शास्त्रे पञ्च शील धाई बौद्ध तेसं पञ्च शील अष्ट शील दस-शील पालन याई । शील यात इमिसं निर्वाण वनेगुलं खर्च नं धाई । शीलं कल्याण जुया निति इमिसं शील यात महामङ्गल कुशल आदि नाम बिघातल ।

मनुष्य पिगु हृदय, गुगु चञ्चल तां पाप यात मुना सत्य यात बां छोया मन मलिन ता जुया च्वंगु खः । उकियात हे भगवान बुद्धं अविद्या धका धाल ।

ततो मला मलतरं अविज्जा परमं मलं ।

एतं मलं पहत्वान निम्मला होथ भिक्खवो ।

गलि ख मलिन तांगु वस्तु दुगुखः उप्पिं फुकसिवे

मभिग्गु मल अविद्या । थ्व अविद्या मल नाश याय् वं

—सम्पाद कीय

वैशाख स्वांया पुन्ही

आगामो मई ६ तारिकस पुनः विश्वया बौद्धपिसं
वैशाख स्वांया पुन्हीया महोत्सव माने याइगु जुया
च्वन ।

वैशाख स्वांया पुन्ही, देँ दसंक वो । गुबलें मफु ।
वैशाख स्वांया पुन्ही वय्वं बुद्धसम्बतया अंक क्रमशः
अपो ज्वीगु । थुगुसिया पुन्हीसंसिसे बुद्ध संबत् २४६६
ज्वी ।

स्वांया पुन्हीया महिमा नाप सम्बन्ध तथा च्व-
नीपि बौद्धपिं लोके दयाचवंतले थुकेया महोत्सव अथवा
चर्चा नं तनि मखु । अयसा थ्व छगू घःचा थं हे
जुलका । चाःचाःहिला च्वनीगुयात घःचाहे धाई ।
अले छु, संसोर नं चाःचाःहिला च्वनीगु जुयाला ले
“संसार चक्र” धाःगु ? मखेमाःगु छु दु ? तिमिला
व खिमिला जूगुहे थये चाःचाःहिला च्वंगुलिं धका
मधाला छु ? अयजसा थ्व घःचा चाःचाःहिलिगु
गुबलें कचाइ मखु !

न्योन्यासदेँ न्हापा, स्वांया पुन्ही खुनु लुम्बिनी
उम्हाने जन्म जुयाः बिज्याःम्ह भीहे शाक्यमुनिजुया
मने नं थथे प्रश्न लया वल । वसपोलं थुकिया उत्तर
लवीकां तोता बिज्यात । थ्व लवीका काःगु दिन नं
स्वांया पुन्ही हे जुयाच्वन । प्रश्नया उत्तर लवीकाः
संसारया घःचालं सर्वथा मुक्त जुया बिज्यागु नं थ्वहे
दिने लाना च्वन । इत्यादि प्रकारं प्रश्नया उत्तरयात
थःथम्हं हे सीका थवीका बोध जुया बिज्यागुलिं वस-
पोलयात बोध जूम्हं=‘बुद्ध’ धाल । वसपोलया खेँ

तिनि मनुष्य पिनि मन शुद्ध ज्वी, निष्ठाप ज्वी अन-
तिनि मनुष्य पिसं सत्य यात साक्षात्कार याना भाग्य
मानि ज्वी ।

न्हायपं बीपित ‘बौद्ध’ धाल । अकिंहे बौद्धते लागी
थ्व पुन्ही विशेष महत्वपूर्ण व स्मरणीय जुल । थ्व
दिनया स्मरण यायगुलिं भीत छगू न्हूगु प्रेरणा बी ।
न्हूगु विचार उत्पन्न ज्वी । वसपोल शाक्यमुनिया
स्वतंत्र विचारया शिक्षा लुमंसी वई । गुगु शिक्षा
आःयात नं कम आवश्यक मजू । अम्ह धायमाल
धाःसा वसपोलया स्वतंत्र विचारया साथ साथे विश्व-
मैत्रीया शिक्षा ला म्हनदकले आवश्यक । अकिं देँ छक
वइगु थ्व स्वांया पुन्हीया महोत्सव भीसं साब बांलाक
याय्माः ।

धर्मोदयया पाठकपित हर्ष ज्वी कि भगवान बुद्ध,
जन्म जुया बिज्यागु लुम्बिनी उम्हान मीगु नेपाल
राज्य दुनेसं लाःगु दु—थुकिया बारे कम मनूतेसं हे
विचार यात ज्वी । किन्तु थौं धर्मोदय सभाया कर्त-
व्यपरायण विचारया फलस्वरूप, शताब्दिनिसं सकस्यां
लोवना च्वंगु लुम्बिनी उम्हानेहे वैशाख स्वांया पुन्हीया
महोत्सव मानेयायगु निश्चय याःगु दु—थ्व छगू ऐति-
हासिक इति श्री खः । थ्व कायंस सकल धर्मोदय
सभाया सदस्य तथा अन्य हितैषी महानुभावपिनि
गुहालि वांछनीय ।

वैशाख स्वांया पुन्ही खुनु छु याय्माः ?

प्रत्येक बौद्धपिसं गृहधन्दा तोता, सुथन्हापां हे
सुचि-निचि जुवाः, विहारे वनाः, पञ्च-अष्ट-दशशील
कयाः, भगवान् बुद्धया उदारतमगु व्यक्तित्व या स्मरण
यानाः थःगु जीवनरूपी दोंगाचित छपला न्होने यंकेगु

प्रयत्न याय्माः । रोगीतेत सेवा-सुश्रूसा याय्गु । दु.खी गरीब-गुरुवातेत यथाशक्य संग्रह याय्गु । श्रमण भिक्षुपित यथाश्रद्धा दानपुण्य याय्गु । उपदेश न्यनेगु । सुथे व बःनी कमसे कम पांच २ मिटेत हे जूसां

विश्वकल्याणया महान करुणा तथाः "मैत्री ध्यान" याय्गु । थासे थासे मनूत मुंकाः बुद्धया सन्देश न्यं केगु ।

सकल प्राणीया जय !

जिगु रोगयात

रोग ! छ छाय् थय् सीथे प्यान्नुस्य,
वन्य मन मदुला छत्ति
स्वदं स्वदं तक जिगु ला हि नयानं
तृप्त मजूला छत्ति ?
गुलि गुलि ख्ये जि वैद्यत सःता
छन्तः वासः याका ।
अध्यसां छं जित माया याना
सुमुक च्वन्यगु मन याना ?
ननं ननं छं नल सो फुक ला
दक हि नं छं तोन ।
छेगू-क्वेँ जक दनि ख जिके जा
अध्यसां वन्य मन मदु छं ?

ज्वत्तापासा

श्री आशाराम शाक्य

यमराजं हे तीका कक्कु
१०००
प्यां वन्यगू मन याना ?
घात्थे हे अलय वन्य माली सो
रोग, छ सहसा ग्याना ।
इज्जतयागू विचार दःसा
तीजक तोता हूँ छं
म्वाकं विषमय माया यानां
बीगु जितः दुख छाय् छं ?
जित जक मखु प्राणितयत्त नं
छं दुख बी मत्य थुकथं
दुख बीगू ज्या भिगू मखु सो
विचार या छं फुकथं ।

प्रकाशित ज्वी धुंकल ! व छु ?

मो मस्तयत्त ज्ञान वृद्धिया लागी मबोकुस्यहे मगाना च्वंगु ज्ञानया स्यो (=मूः ति) —

“लोक नोति”

अनुवाद याह्य :—भि० अनिरुद्ध

प्रकाशकः—धर्मादय सभा

थगु सफू चानक्य, हितोपदेश, धम्मपद, नीति इत्यादि ग्रन्थ द्वारा सार २ गु मस्तय्गु ज्ञान चक्षु चालावनीगु उपदेश संग्रह यानातःगु छगू अमूल्यगु ज्ञानया भुप्पा खः । पालि गाथाया क्वस्सं स्पष्ट व सरल ज्वीक शब्दार्थ, भावार्थ निगुलि भिक्षु अनिरुद्धजुया अद्वितीय उद्योगयागु फल खः । यदि थः मस्त याकनं विनीत=शिक्षित याय्यो धैगु जूसा लिग विश्मात याना च्वने म्वाक थौंहे भिक्कय्याना परिक्षा याना स्वाय-दिसं । भौंया अभावं याना सफू आपा छापे मजू । छगूया मूल्य ॥१॥ ७५ जक

सफू परिचयः—

अग्र श्रावक—थुगु सफू राष्ट्र भाषा प्रचार समिति या प्रधान मंत्री भदन्त आदन्न कौसल्यायन जुं श्री थाय् नेपाले अग्रश्रावक अरहन्त पिनिगु पवित्र अस्ति धातु विज्ञ्याकूगु अवस्थाय् हिन्दी भाषं च्वया विज्ञ्यागु खः । थुकि केवल वस्पोल पिनिगु जीवनी यागु खँ जक मख् । वस्पोल अरहन्त पिनिगु धातु प्राप्तिस्थान सांची यागु विवरण समेतं वसपोलें बालक अण्वेषन याना च्वया विज्ञ्यात । थुकि ४३ पृ, पृष्ठ संख्या दु । प्रकाशक धर्मोदय सभा, थुकिया मू-नेपाले १५० भारते ॥) सफू दैगु थाय्-श्रीधः बिहार, नःघःत्व कान्तिपुर नेपाल ।

जगत ज्योति—नेपालि भाषं भगवान बुद्धया जीवनी कविताया रूपे प्रकाशित जूगु दकले न्हाप्पां यागु न्हूगु सफू थ्व हे धाय्मा । माननीय 'बन विभाग उपमंत्री' श्री धर्मरत्न यँमिजुं रचना याना दोगु थुगु पुस्तक नेवा भाय् मसःपिं श्री नेपालि दाजु किजा तता केहे पिंत बूद्ध जीवनी अवबोध याके या निर्मित आपालं प्रयोजन ज्वीफ् । सफुती पृष्ठसंख्या ४६ पू दु ।

थ्व सफू श्री थाय् नेपाले शाखा धर्मोदय सभा-द्वार भगवती प्रेशे छापे जुया प्रकाशित जूगु खः । दैगु थाय्-श्रीधः बिहार, नघः त्वा, का० नेपाल ।

महात्मा गान्धि या संक्षिप्त जीवन-चरित्र—
थुगु सफू महात्मा गान्धिया विषये नेवा भाषं प्रका-
शित जूगु मध्ये दकले न्हाप्पां यागु खः । लेखक—
डा० इन्द्रमान भिक्षा चार्थ्य, एम० एम० एफ० (बङ्गाल)
मू० १८ जक ।

दैगु थाय्—६।१३५, पाको पोखल घां, कान्ति-
पुर नेपाल ।

स्वस्थ्य बुलेटिन् नं०—१, श्री नेपाले स्वस्थ्य
विकाशया निर्मित तः धंगु अभाय छगू थुकि पूर्ण जुगु
खनेदु । आशादु कि नेपाल या जनतापि सक सिनं
डा० इन्द्रमानजुया प्रशंस नीय गु थुगु ज्यायात थमं
फुगु चागु तेवा बिया थः थःगु स्वास्थ्य सुधार याना
यंकी धैगु । बुलेटिन् छगूया मू० १४,

दैगु थाय्—६।१३५, पाको पोखलघां, का०नेपाल ।

वेस्सन्नर जातक—थुगु जातक श्री बोधि
सत्त्वया अन्तिम तथा अत्यन्त महत्त्व पूर्णगु जातक
खः । उकिं प्रत्यक बौद्ध तय्सं विशेष रूपं आदर तथा
बोना स्वे माःगु पुस्तक जुयाचवन । थुकिया कभर
स्वंगूरंगदुगु वेस्सन्नर जुजु तपोवन विज्ञ्याना च्वंगु
तस वीरं सुशोभित याना तल । थुकी मेमेगु तस
वीरनं दु । काण्ड—६, पृष्ठ संख्या—१०२, अनु-
वादक—भि० अमृतानन्द ।

प्रकाशक—मन्त्री, शाक्यमुनी बौद्ध संघ पूर्व,
४, नं० खिखामाझा टक्सार भोजपुर ।

मू० १)

धम्मपद—नेपालि भाषं दकले न्हाप्पां अनुवाद
जूगु अमूल्यगु ग्रन्थ खः ।

अनुवादक—भि० अमृतानन्द ।

प्रकाशक—'धर्मोदन सभा' नीखुगु काण्ड तथा
पृष्ठ संख्या—२२४ दुगु डाईरी साइज् पुस्तकया मू०
नेपाले १५० जक भारते ॥)

ज्वसापासा

१०००

समाचार

बौद्ध धर्म उत्थानया लागी ८५ लाख दांया स्वीकृति—बर्मा सरकारं बौद्ध धर्मया उत्थान तथा जीर्णोद्धार आदि ज्याय् खर्च याय्या निर्मित ८५ लाख दां खर्च याय्यु योजना छगू दय्का च्वन, गुकी प्राचीन बिहार जीर्णोद्धार याय्यु, योगाभ्यास याना च्वंयित सहायता याय्यु, धर्म संगायना याय्यु तथा बौद्ध विश्वविद्यालय दय्केगु योजना अन्तरगत जुया च्वन। बर्मा सरकारं थुगु ज्याया लागी छमू अलगहे विभाग खोलेयाःगु दु, गुक्रिया मन्त्रो श्री ऊ० विन् खः। बर्मा सरकारं इच्छा याना च्वंगुदु कि याकनं हे सकल बर्मा देशे कम्मट्टान-विपस्सना—(=ध्यान-भावना-योगाभ्यास) यागु सुविधा दय्का वो फे, स्थान स्थाने थज्यागु प्रबन्ध ज्वीमा गन कि मनूत वना निह निह घौ पलख जक जूसां ध्यान भावना यागु अभ्यास याः वने फे। लडाई यागु बखते गुगु गुगु स्तूप व बिहारया क्षति जुल उक्रियात जीर्णोद्धार याय्यु ज्या उत्साह पूर्वक आरम्भ ज्वी धुंकल; थुगु ज्याय् आः हाल यात २० लाख दां खर्च याइगु जुल। खुगूगु धर्म सङ्गीतिया लागी आवं निस्थे ज्या सुरु जुया च्वंगु दु। गुगु जुलसां बुद्ध सम्बत २५०० सालया वंशाख पुन्ही खुन्हु प्रारम्भ ज्वी।

बौद्ध विश्वविद्यालय दय्केगुली ४० लाख दां खर्च ज्वीगु इस्तिमेत् याना तल। उक्रिया लागी १०० एकड़ जमीन जांच याना तय् धुंकल। भवन दय्केगु ज्यानं याकनंहे आरम्भ ज्वी वैगु पूर्ण विश्वास दु।

२७६३, ह्य भिक्षुपित संघदान—बंगु १५ फरवरी खुनु लंकाय् अकुल प्रदेशो श्री विजयाराम बिहारे २७६३ म्ह भिक्षु महासंघपित भोजन दान बिल। उगु अवस्थाय् भिक्षुपि बिज्याकेत कोलम्बं कहवे

स्टेशन तक बिशेष रेल तथा अनेक बसयागु प्रबन्ध-याना तल। स्टेशनं भिक्षुपि बिहार तक जात्रा याना बिज्या कल। जात्राय् किसी, वाजंखल व प्याखंमोत नं शामिल जुल। भोजन दान बिया च्वंगु समये अन ३०,००० टुलं मयाक लशकर जम्मा जुल धाःगु समाचार दु।

कौशाम्बीया खोदाई—कौसम्बी थुकुसी यागु खोदाइले अनयागु खँडहरं अपालं महत्व पूर्णगु चायागु मूर्ति प्राप्त जूगु दु। इलाहाबादं कौसाम्बी तक वनेत यात्रि तयूत जुया च्वंगु असुविधा मदय्का छेगु प्रयत्नं याना च्वंगु दु। वंगु मैनाय् इलाहाबादया जिला निर्माण-विभागं २-गू मील तक पक्की सड़क दय्के बिल, गुगु खण्डहर या सत्तिकं इलाहाबाद पाखे वय्यु खः। आः थौं कन्हे एका चाय् च्वना कौशाम्बी वने ज्यु।

दक्षिण भारते बौद्ध धर्म प्रचार—महाबोधि सभाया मद्रासे ज्यायाना बिज्याना च्वंम्ह भिक्षु एन, सोमानन्द जुं दक्षिण भारते बौद्ध धर्म प्रचारयालागी तःधंगु उत्साहं ज्यायाना बिज्याना च्वंगु दु। थाय् थासे ततः धंगु सभास बौद्ध धर्मया विषये व्याख्यान बीगु व तामिल् भाषं बौद्ध धर्मया साहित्य उत्पादन याय्यु वस्पोलया मुख्यगु ज्या जुयाच्वन। वसपोलं वंगु मैनाय् 'भगवान बुद्धया दक्षिण भारत यात्रा' व 'बौद्ध धर्म तथा उक्रिया शिक्षा' शिर्षकयाना निगु महत्व पूर्णगु भाषण धर्मपाल मन्दीर, एमोर (मद्रस) व चिन्ताद्रीपत् हाई स्कूलया सर्वोदय-सम्मेलने बियाबिज्यात।

वैशाख पूर्णिमा—थुगुसी वैशाख पन्ही आःवैगु मई मैनाया ६ तारीख खुन्हु लाना च्वन। उखुन्हु सारा संसारया बौद्धतय्सं बुद्ध जयन्ति महोत्सव माने याई। भी धर्मोकयया पाठकगणपिसं नं उखुन्हुया दिने वैशाख

पुन्हीया महोत्सव धूमधाम ज्वीक माने याय्त आवं
निस्स्येहे कार्यक्रम दय्का तै धैगु आशा दु ।

शिवरात्रि व परोपकार—परोपकार नेपाया रेड्-
क्राश सोसाईटि खः । थुगु किसिम् यागु थ्व दकले
न्हापां व सकसिबे पुंलागु छगू जक संस्था खः ।
थुकीयागु छगूजक अति प्रशंसनीयगु उद्देश्य गरीब
दुखि रोगी जनता तय्गु निशुल्क सेवा याय्गु खः ।

साबिक बमोजिम थुगुसीनं शिवरात्रिया मेलास
नेपाले कापि मधेसयापि तिर्थयात्री तय्गु परोपकार
पाखें तःधंगु सेवा जूगुदु । तिर्थयात्री तय्गु सेवाया
लागी परोपकारयागु डिपो भिफेंडी, थानकोट, त्रिपु-
रेश्वर, पशुपति, भक्तपुर आदि थाय् थासे च्वन ।
जम्मा १,१५८ ह्य रोगी तय्गु उपचार सेवा जुल ।
उलि मध्ये पशुपति-३३७, त्रिपुरेश्वर-१६२, थान कोट
२०३, भिफेंडी-२६४ व भक्तपुरे-१६२, ह्य रोगीतय्गु
उपचार-सेवाया साथ साथे तं पि लवोका बीगु व मेमेगु
सेवा कार्यनं आपालं जुयावंगु दु ।

थुगुसी शिवरात्री मेलायात वोपि यात्रित गाकंहे
म्ह धाय्मा । च्यादो भिदोति सिबे दैथे मच्चं । थुकी
विभिन्न विद्वान तय्गु विभिन्न विचार दु । गुम्हेसिनं
धाई प्रयाग ग्रहणया मेला जूगुलि आपालं साधु सन्तत
अन वन ज्वी । गुम्हेसिनं नेपाःया परिष्ठिति बांमला-
गुलि मवोगु धाल । तर न्हागुहे थज्वीमा थौने नौने

यासिनं थुगुसी तिर्थ यात्री तय्त विशेष सुविधा जूगु
खनेदु । सर्कारं नं पुलिस् तय्गु बांलाक प्रबन्ध याःगु
मदु धाय् मज्यू । थाय् थासे तेलिफोन यागु प्रबन्ध
याना तःगु नं बांलाजू । गुलि स्वयं सेयकत न्हाथाय्
सोसां यात्री तय्गु सेवा याना च्वंगु खनेदु । परोप-
कार यात मोटर निग दुगुलि गाकंहे सुविधा जुल ।
स्वयं सेवकत आपालं जाना थाय् मागु ज्या मोटर
निगलं याना च्वन । न्हाथाय् सोसानं परोपकार यागु
मोटर वहरा दोहरा याना च्वंगु खनेदु ।

देवब्रतदास डाक्टरजुं थःगु आमदानि जूगु
ज्यायादहे पर्वामतस्य तांनो-चिकु मधास्य गबलें
थांकोट गबलें पशुपति गबलें त्रिपुरेश्वरे च्वंगु दिपो हेर
देख याना गरीब यात्रितय्गु सेवास लीन जुया च्वंगु
खना । शिवरात्री बले द्यो वदलि जुया व्युगुलि यात्री
तय्त भचा चिकुं पुना संकष्ट जूगु खनेदु ।

कलकत्तागमन—भिक्षु अश्वघोष—नेपायाम्ह
छम्ह विद्यार्थी-भिक्षु तथा धर्मोदयया लेखक—गुम्ह
१९४४ साले पालि वांग्मय अध्ययन याय्त लंकास
विज्यात, आः वसपोल पालि व बौद्धसाहित्यया अध्य-
यन सिधय्का कलकत्ताय् थ्यंकः विज्यागु दु । समा-
चार दु कि आः वसपलं कलकत्ताय् च्वनाः थःगु अध्य-
यनया ज्या चालु याई । जिमि आशा दु कि वस-
पोलया ज्या सर्वथा सफलज्वी मा धैगु ।

पिहाँवय् धुंकल !

प्रतिक्षा याना च्वने स्वाल !

पिहाँवय् धुंकल !!

“मलिन्दी-प्रश्न”

(हिन्दी अनुवाद)

अनुवादक :—त्रिपिटकाचार्य भिक्षु जगदीश काश्यप, एम० ए०

प्रकाशक : “धर्मोदय सभा”

यदि धार्थ्येहे बौद्ध-धर्मया विषये सकल प्रकारया शंका समाधान याय्यःसा तथा बुद्ध धर्म या
बारेपूरा-पूरा ज्ञान लाभ याय्गु मन्दुसा, लिपो नुगः मछिका च्वनेस्वाःक थौहे भिकय् याना बा न्याना
च्वना दिस । लुमंका तयादिस भौ या अभावं याना सफू आपा छापे जूगु मदु । छगूया मूल्य ६।। जक

ग्राहक महोदयपित नम्र निवेदन

न्होने थयंकः वैचंगु बछला (=वैशाख) अंक विशेषाङ्क जुया प्याहाँ वैगु जूया निर्मित
वैशाख-ज्येष्ठ (=बछला-तछला) निलाया छगू जुवा प्रकाशित जुया वै । थःगु मामृ भाषा या
उपरे धर्मोदय स्नेह तथा प्रेम दु धैगु खस्य न्हू न्हूर्पि ग्राहक बृद्धि यावा 'धर्मोदय' यात त्वका
विया दीमाल । थोःदँखेमृच्छि थःगु मातृ भाषा यागु सेव याना वया च्वंगु 'धर्मोदय, यागु गुण
यात झीसं वास्ता मतस्य च्वने योग्य मजू ।

छिकिपिसं धर्मोदय यात स्वंगु किस्मं आधार बी ज्यू ।

- १ थः ग्राहक जुया ।
- २ मेपिं थः हित मित्रपित नं ग्राहक याना ।
- ३ यथा सक्य चन्दा थमं नं तथा ।
- मेपित नं चन्दातेके गुली उत्तेजित याना ।

व्यवस्थापकः—

धर्मोदय कार्यालय

४ रामजीदास जेटिया लेन,

कलकत्ता—७

न्हूग्राहक ज्वीपित छगू अपूर्व लाभ

याकनं धर्मोदय लय्पौ या ग्राहक ज्वीगु स्वयादिसं अवसर थ्वहे खः—

७२ साल या भितरेहे थुगुसी कछलां भिसें यागु पत्रिका कया न्हूग्राहक जुया दी कित
बु० सं० २४६८ सालयागु ना ना चित्र विचित्रं सु शोभित जुया च्वंगु तभंगु वैशाख विशेषाङ्क
छगू सितिकहे प्राप्त ज्वी ।

आपा बिलम्ब याना च्वनादीमेत लिंपा लाय्व विशेषाङ्क फुका पश्चाताप याना च्वेन
माली ।

व्यवस्थापकः—

धर्मोदय कार्यालय

४ रामजीदास जेटिया लेन, कलकत्ता ७

अभूतपूर्व ऐतिहासिक वैशाख महोत्सव लुम्बिनी उम्मानस

छुं दिन न्हापा धर्मोदय सभाया पाखें लुम्बिनीया बारे वर्तमान नेपाल सरकार सहित श्री ५ महाराजा धिराजया समीपस आवेदन-पत्र छपु छोगुया फलस्वरूप श्री ५ महाराजा धिराजं सभायात लुम्बिनीया पुनरुद्धारया बारे पुथाय तक्रया गुहालि सरकारया पाखें बियेगु आश्वासन बियाः लिसः बिया दीगु दु । थ्वहे कारणं यानाः धर्मोदय सभाया उप-सभापति भिक्षु धर्मालोक स्थविर लुम्बिनी उम्मानस च्वना बिज्यात ।

थ्व अत्यन्त हर्षया विषय खः कि धर्मोदय सभाया तत्वावधाने आगामी मई ६ तारिक बुद्ध जन्म दिन वैशाख पुन्हि खुनुः भगवान जन्म जुया बिज्यागु लुम्बिनी उम्मानेसं छगु अभूतपूर्व ऐतिहासिक वैशाख महोत्सव मानेयायगु निश्चय याःगु दु । लुम्बिनी थें ज्यागु विश्वबौद्धया पुण्य भूमीस माने ज्वीगु महोत्सव खना सु मानव जक खुशी मज्वी ? विश्वया बौद्धं थ्व सु-अवसरयात पिया च्वंगु गोगुखे शतवर्ष बितेज्वी धुं कल; थौं बल्ल धर्मोदय सभाया सदप्रयत्नद्वारा अवसर चूलावल । थुजागु पुण्य कार्यस छिकपिं थें जाःपिं श्रद्धालु महानुभावपिं व धर्मोदय सभाया सदस्यपित सहभागी मयायगु जिमि कर्तव्य मखु । अतएव थ्व महानगु उत्सव सफल याय्त यथाशक्य आर्थिक सहायता बियाः पुण्य कार्यस सहभागी जुयाः नेपालया नां अमर याना दी धयाग पूर्ण आशा दु । महोत्सव सफल याय्या निरिति यथा श्रद्धा चन्दा निम्न ठिगानास बियाहया दी धैगु आशा दुः—श्री मणिहर्ष उपासक, कोषाध्यक्ष, धर्मोदय सभा, धर्मोदय कार्यालय, ४ रामजिदास जेटिया लेन, कलकत्ता—७ ।

भिक्षु अमृतानन्द, मंत्री, धर्मोदय सभा, आनन्दकुटी, कान्तिपुर, नेपाल ।

सकल धर्मोदय सभाया सदस्य सहित सर्वसाधारण उपासक उपासिकापिके सविनय प्रार्थना दु आगामी मई ६ तारिक खुनु लुम्बिनी उम्माने उपस्थित जुयाः वैशाख महोत्सव सफल याना दी ।

कलकत्ता

३१४११

निवेदक

भिक्षु अमृतानन्द

मंत्री, धर्मोदय सभा